Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجيك

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН

10 июли соли 2002. Чоршанбе № 52 (12794)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 17.30 имзо гардид.

Сафари Президент ба Оқтов

Президент Ислом Каримов 6-7 июл дар саммити ғайрирасмии сарони давлатҳои Осиёи Марказӣ ва Россия иштирок намуд, ки дар шаҳри Оқтови Қазоқистон ба амал омад.

Чунин мулоқотҳо дар ҳамгароии мамлакатҳои ҳамсоя аҳамияти калон касб мекунад. Ҳарчанд мулоқоти Оқтов характери ғайрирасмӣ дошт, вале он дар бобати рушди равобит байни давлатҳо дао соҳаи сиёсат, иқтисодиёт ва иҷтимоиёт аҳамияти калон дорад.

Мулоқот дар қароргоҳи Президенти Қазоқистон дар ҳамин шаҳр ба амал омад. Дар ин ҷо Президенти Ӯзбекистон Ислом Каримовро сарвари Қазоқистон Нурсултон Назарбоев пешвоз гирифт. Ҳангоми сӯҳбат оид ба масъалаҳои муносибатҳои мутақобила байни ду мамлакати дӯст мубодилаи афкор ба амал омад.

Диққату эътибори асосии сарварони Ӯзбекистон, Россия, Қазоқистон, Қирғизистон ва Тоҷикистон ҳангоми мулоқоти ғайрирасмӣ ба масъалаҳои рушди ҳамкорӣ, ба дараҷаи нав баланд бардоштани равандҳои ҳамгароии иқтисодӣ ва дар ҳамин пойгоҳ ҳамкорӣ дар соҳаи коммуникатсияҳо, энергетика, нақлиёт, ҷонибдории лоиҳаҳои пешомаднок ва мубориза муштарак ба муқобили терроризми байналхалқӣ, ҷинояткории муташаккил, экстремизм, нашъаҷаллобӣ нигаронда шуд.

Фикру мулоҳизаҳои хешро баён сохта, ҷонибҳо зикр намуданд, ки ҳаллу фасли масъалаҳо бояд ба усулияти баробарҳуқуқии давлатҳо такя намояд ва муштаракан ҳаллу фасл намудани муаммоҳои иқтисодӣ аҳамияти муҳим дорад.

Президентҳо бо фаъолияти марказҳои миллии фарҳангии ӯзбекон, русҳо, қазоқон, қирғизон ва тоҷикон дар Оқтов ошно гардиданд.

Оқтов шаҳри соҳили баҳри Каспӣ мебошад. Солҳои охир бандари баҳрии он васеъ гардид ва дар пойгоҳи талаби замон таҷдид ёфт. Иштирокдорони саммит бо фаъолияти бандари мазкур низ шинос шуданд.

(ӮзА).

Пазирой дар қароргоҳи Оқсарой

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов 5 июл котиби давлатии Вазорати федоролии иқтисодиёт ва технологияи Олмон Аксел Герлахро пазируфт.

Сарвари давлатамон меҳмонро хайра мақдам гуфта, зикр намуд, ки дар бобати рушд бахшидани муносибатҳои иқтисодии байни Ӯзбекистон ва Олмон ҳиссаи вазорате калон мебошад, ки А.Герлах вакили он ба ҳисоб меравад.

Олмон дар байни Иттиҳоди Аврупо оид ба дар Ӯзбекистон созмон додани корхонаҳои муштарак ҷои дуюмро ишғол менамояд. Алҳол дар мамлакати мо 138 корхонаи муштарак арзи ҳастӣ мекунад. 55 фирма ва ширкат, ки дар байни онҳо «Сименс», «Даймлер-Крайслер», «БАСФ», «Гиссен Крупп», «Люфтганза», «Алкател» мебошад, ҳамчунин чор бонки калонтарин — «Дойчебанк АГ», «Бангезелшафт Берлин«, «Коммерсбанк АГ» ва «Дерзднербанк» намояндагии худро дар мамлакати мо кушодаанд.

Дар рафти сӯҳбат дар қароргоҳи Оқсарой оид ба рушди минбаъдаи ҳамкории иқтисодӣ байни ду мамлакат мубодилаи афкор ба амал омад.

Вусъати ҳамкорӣ

Президент Ислом Каримов ҷонишини Раиси Ҳукумати Федератсияи Россия Виктор Христенкоро пазируфт.

Дар рафти сӯҳбат муназзам инкишоф ёфтани ҳамкории иқтисодӣ байни ду мамлакат зикр ёфт. Ҷонибҳо зикр намуданд, ки ҳар ду давлат аз вусъати минбаъдаи миқёси равобит дар ин самт манфиатдор мебошанд.

Соли гузашта ҳаҷми муовизаи мол байни Ӯзбекистон ва Россия ба 1 миллиард доллари ИМА расид. Дар ҳар ду ҷониб имконияти зарурӣ дар бобати боз ҳам баланд бардоштани нишондиҳандаи мазкур мавҷуд аст. Ба ҷуз ин байни Ӯзбекистон ва Россия на танҳо ҳамкории иқтисодӣ, балки равобити фаъолонаи сиёсӣ, илмӣ, иҷтимоӣ ҳам ба роҳ монда шудааст. Ҳангоми вохӯрӣ муносибатҳои байни Ӯзбекистону Росия ва дигар масъалаҳое мавриди муҳокима қарор гирифтанд, ки ҷонибҳо ба он майлу шавқ доштанд.

(ӮзА).

Бо маблағи фермер

Пункти духтурии деҳот дар деҳаи Оқ-Олтини ноҳияи Шаҳрихони вилояти Андиҷон аввалин мизоҷони худро пазируфт. Пункт хуб ҷиҳозонида шудаасту мутахассисони номдори соҳа ба фаъолият шурӯъ намуданд. Соҳиби беморхонаи доимии худ ва дорухона ҳам мебошад.

Як далелро алоҳида зикр кардан лозим меояд. Бинои пункти духтурии деҳот аз ҳисоби маблағи фермери маҳаллӣ Худомирзо Мӯъминов сохта шуду ӯ ин кошонаро тӯҳфаи хеш ба ҳамдеҳагон ба муносибати ёздаҳсолагии истиқлолияти ҷумҳурият медонад.

Бунёди нави минтақавӣ

Дар меҳмонхонаи «Интерконтинентал»-и пойтахт Созишнома дар бораи ташкили бунёди ҷонибдории корхонаҳои хурди Осиёи Миёна ба имзо расид. Ба ҳуҷҷат Сафири Фавқулодда ва Мухтори ИМА дар Ӯзбекистон Ҷон Хёрбст, вакили Бонки умумиҷаҳонӣ дар Ӯзбекистон Дэвид Пирс ва намояндагони дигар ташкилотҳои байналхалқии иқтисодӣ имзо гузоштанд.

Бунёд аз ҷониби Котиботи давлатӣ оид ба масъалаҳои иқтисодии Швейтсария, Корпоратсияи байналхалқии молиявӣ ва Оҷонсӣ оид ба рушди байналхалқии ИМА таъсис ёфтааст. Маблағи оғозии оинномавии онро 8,6 миллион доллари ИМА ташкил медиҳад. Қисми зиёди маблағро Котиботи давлатӣ оид ба корҳои иқтисодии Швейтсария пешкаш кардааст.

Бунёд тавассути ҷудо кардани маблағ ба соҳибкории хурду миёна ба рушди иқтисодиёти давлатҳои минтақа саҳми муносиби худро мегузорад.

Ш.МАТНАЗАРОВА,
мухбири ӮзА.

«Ӯзбекистон — Ватани ман»

Авлоди наврасе, ки ба оянда рӯ меоварад

Иди анъанавии суруди «Ӯзбекистон қӯшиқ байрами», ки ҳар сол таҳти унвони «Ӯзбекистон — Ватаним маним» гузаронда мешавад, алҳол дар вилоятҳо, низоми вазоратҳои мудофиаву дохила, дигар вазоратҳо, минҷумла байни мактабхону муҳассилини мактабҳои маълумоти олии ҷумҳурият гузаронда мешаваду ғолибонро муайян карда, ба марҳилаи ҷумҳурӣ роҳхат медиҳад.

Ва дар Қасри «Туркистон»-и Тошканд чунин ид дар байни муҳассилини донишкадаву донишгоҳҳои низоми Вазорати маълумоти оливу миёнаи махсус ба амал омад. Дар озмун намояндагон ва дастаҳои ҳаваскорони санъат аз 33 донишкада иштирок намуданд. Кори ҳакамот дар бобати муайян кардани ғолибон хеле душвору мураккаб гардид. Зеро маҳорати ҳаваскорони санъат то андозае афзуда буд.

Ҷои аввал ба овозхонони ҳаваскор аз Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тошканд ба номи Низомӣ аз рӯи иҷрои суруди «Юртга биздек авлод керак» якдилона дода шуд, ки ба қалами оҳангсоз А.Назаров мансуб буда, матнашро А.Обидҷон иншо кардааст. Се ҷои дуввумро байни худ ҷамоаҳои эҷодкори Донишгоҳи миллии Ӯзбекистон, Донишгоҳи давлатии Қароқалпоқистон ва Донишкадаи давлатии шарқшиносии Тошканд бо ҳам диданд. Ҷои сеюм насиби дастаҳои ҳунарии донишҷӯёни донишгоҳҳои давлатии Андиҷон, Қаршӣ, Тирмиз ва Донишкадаи молияи Тошканд гардид.

Мукофоти махсус ба суруди «Санъатим» дода шуд, ки ба хотираи оҳангсози машҳур, муаллифи Суруди Миллии Ӯзбекистон М.Бурҳонов бахшида шудааст. Суруди машҳур дар ҳамкории Шоири мардумии Ӯзбекистон А.Орипов ва оҳангсози номдор М.Бафоев офарида шуда, овозхони ҷавон Х.Ҳакимов онро моҳирона иҷро кард.

Баъди супурдани мукофотҳо иди ҳақиқии санъат ба амал омад. Дар иҷрои ғолибони озмун сурудҳои беҳтарини сол бахшида ба муҳаббат ба Ватан, кишвари маҳбубе садо доданд, ки дар солҳои истиқлолият асоси мустаҳками давлати нави демократии озодро ба вуҷуд овардааст.

Дар ин ҷо ҳамчунин маросими бо тӯҳфаҳои хотиравӣ тақдир гардидани беҳтарин ҷамоаҳои профессорону омӯзгорон ва омӯзгорони алоҳида барои комёбиҳояшон дар соҳаи ба рӯи об баровардани Барномаи миллии тайёркнии кадрҳо барпо гардид, ки таъсисгари он Вазорати маълумоти олӣ ва миёнаи махсус мебошад. Тӯҳфаву мукофотҳо аз рӯи номинатсияҳо ба Маркази давлатии тести назди Девони Вазирон — барои ба вуҷуд овардани низоми интихоби ҷавонони соҳибистеъдод, ба Донишгоҳи давлатии Бухоро — барои рушди варзиш дар байни донишҷӯён, ба кафедраи технологияи мошин ва таҷҳизоти Донишкадаи политехникии Фарғона, ки силсилаи дастурҳои таълимиро офаридааст, ба мудири кафедраи назарияи арзи амали Донишгоҳи давлатии Самарқанд С.Лақаев, ки дар бобати созмон додани китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимӣ ба авлоди наврас саҳми калон гузоштааст, ҳамчунин ба коллеҷи касбу ҳунари сохтмон ва ҳунармандии халқӣ супурда шуданд, ки дар ҷумҳурият беҳтарин диниста, дар ноҳияи Собир Раҳимови шаҳри Тошканд арзи ҳастӣ мекунад.

Ид бо мутантан супурдани дипломҳо ба хатмкунандагони қобилиятноки донишкадаҳо ва коллеҷҳои касбу ҳунари Ӯзбекистон ба анҷом расид, ки имсол таҳсилро ба фарҷом расондаанд.

— Натиҷаҳои амалӣ гардондани шакли миллии тайёркунии кадрҳо, ки аз тарафи Президент Ислом Каримов таҳия гардидааст, ҳаётианду боэътимоданд,—гуфт вазири маълумоти олӣ ва миёнаи махсус С.Ғуломов.—Дар тӯли ин солҳо авлоди нави ҷавононе ба камол расиданд, ки соҳибистеъдоду бомаълумот ва аз нигоҳи маънавӣ бой мебошанд. Низоми худии таълим ба вуҷуд оварда шуд, ки раванди таҳсилу тарбия ба ҳам созгорӣ пайдо намудаанд. Фаъолият дар ин бобат давом дорад. Дар марҳалаи дуюми Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо вазифаҳои беҳдошти сифат ва мазмуни таълим бо назардошти таҷрибаҳои беҳтарини ҷаҳонӣ гузошта шудаанд. Ҷавонони мо, ки ба сӯи оянда дилпурона қадам мепартоянд, насли наврасин бунёдкорон ба ҳисоб мераванду на танҳо соҳиби дониши баланди касбӣ, балки дар айни замон нерӯи бузурги маънавиро ба худ гирифтаанд. Ва муассисаҳои таълимӣ даъват гардидаанд, ки ана ҳамин равандро боз ҳам инкишоф диҳанду кадрҳои ҳам аз нигоҳи ҷисмонӣ ва ҳам маънавӣ баркамолро ба воя расонанд.

Анна ИВАНОВА,
мухбири ӮзА.

Омодагӣ ба иди истиқлолият

Маҷлиси муштараки ҳайати Вазорати фарҳанги Ӯзбекистон ва иттиҳодияи эстрадии «Ӯзбекнаво» ба амал омад. Он таҳти сарпарастии вазири фарҳанг Х.Ҷӯраев гузашт.

Дар маҷлис масъалаи тайёрӣ ва гузарондани 11-солагии истиқлолияти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мавриди баррасӣ қарор гирифт.

Иттилооти сардиректори иттиҳодияи эстрадии «Ӯзбекнаво», сарвари гурӯҳи корӣ оид ба тайёрӣ ва гузарондани ид Б.Абдураҳимов шунида шуд.

Чуноне ки зикр ёфт, иди мазкури фарҳунда ҳар сол дар мамлакатамон бо тантанаи умумихалқӣ қайд карда мешавад. Дар барномаҳои консертӣ баробари артистони касбӣ аз Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, шаҳри Тошканд ва вилоятҳо ҷамоаҳои ҳаваскорони санъат ҳам фаъолона иштирок мекунанд. Вале таҷрибаҳои солҳои гузашта нишон медиҳад, ки ҳини тайёрӣ ба барномаи идона як қатор вилоятҳо имкониятҳои мавҷудаи худро пурра истифода намебаранд.

Имсол низ тавассути телевизион тантанаҳои иди аз ҳама бузургу аз ҳама азизамон бевосита ба беш аз панҷоҳ мамлакати ҷаҳон намоиш дода мешавад. Аз ҳамин сабаб ба консерти идона мебояд маъмурияти ҷамоаҳои академиву мардумии назди Вазорати фарҳанг, иттиҳодияи «Ӯзбекрақс» ба номи М.Турғунбоева, тамоми ҷамоаҳои ҳунарварони низоми иттиҳодияи эстрадии «Ӯзбекнаво», ҷамоаҳои театрҳои иттиҳодияи эҷодиву истеҳсолии «Ӯзбектеатр», ситораҳои эстрада тайёрии ҷиддӣ бинанд. Ба ҷуз ин дар барномаҳои идона донишҷӯён ва муҳассилини мактабҳо ва муассисаҳои таълимии соҳаи фарҳанг ва санъат, низоми маълумоти оливу миёнаи махсус, таълими халқ иштирок менамоянд.

Аз вилоятҳо ҷамоаҳои эҷодкорони самти фолклориву этнографӣ ва эстрадӣ дошта ҳамчунин даъват карда мешаванд.

Дар маҷлиси муштараки ҳайатҳо зикр гардид, ки дар воситаҳои ахбори оммавӣ бозёфтҳои ба худ хоси бадей, дар айни замон камбудиҳои эҷодӣ оиди маҳорати иҷрогарии ҷамоаҳои ҳунарвароне рӯшан карда мешавад, ки ҳунарнамоии онҳо ба барномаи асосии қайдкунии ёздаҳсолагии ҷашни истиқлолиятамон дохил карда мешаванд.

Дар тадбир ҳамчунин фаъолияти Вазорати фарҳанг дар нимаи якуми соли кунун, масъалаҳои тайёрӣ ба ҷашнҳои 2700-солагии Шаҳрисабз, 70-солагии Нукус, ҳамчунин иҷрои Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо дар муассисаҳои таълимии низоми вазорат, тадбирҳои иловагӣ оиди таҳкими заминаи моддиву техникии осорхонаҳои ҷумҳурият муҳокима гардиданд.

Дар маҷлис ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ҳ.Кароматов суханронӣ намуд.

Б.МАНСУРОВ,
мухбири ӮзА.

«Майдони Самарқанд» дар Вашингтон

Ҷашнвораи ҳарсолаи мусиқиву этнографӣ, ки ҳамчун анъана дар Вашингтон ба амал меояд, имсол ба фарҳанг ва санъати халқхое бахшида шуд, ки қад-қади Роҳи Абрешим зиндагонӣ мекунанд. Шиори ҷашнвора: «Роҳи бузурги Абрешим: ҳамроҳшавии фарҳангҳо, ба вуҷуд овардани эътимод» буд.

Вашингтониён ва меҳмонони сершумори пойтахти ИМА гувоҳ бар он гардиданд, ки дар яке аз кӯчаҳои асосии шаҳр-Хиёбони миллӣ дар шакли миниатура «Роҳи бузурги абрешим» инъикоси худро пайдо намуд.

Симоҳои ёдгориҳои таърихие, ки мамлакатҳои қад-қади роҳи қадимаи корвонгузарро акс кунонда буданд, дар ду канори хиёбон ҷойгир шуданд, ки аз бинои Капитолий ба сӯи ҳайкали Ҷорҷ Вашингтон мебурд. Ва он боиси диққат аст, ки дар маскани асосии хиёбони мазкур майдони Регистони асримиёнагӣ ҳам ҷо пайдо кард ва онро дар ин ҷо «Майдони Самарқанд» мегуфтаанд.

Маросими кушоиши ҷашнвора зебову назаррабо буд. Дар қатори меҳмонони фахрӣ—Котиби давлатии ИМА Колин Пауэлл, сенаторон Эдвард Кеннеди ва Сэм Браунбак, сарварони идораҳои дипломатие буданд, ки дар Вашингтон номнавис гардидаанд. Дар байни онҳо вакилони сершумори ташкилотҳои васоятгар ҳам нишаста буданд, ки ҷашнвораро аз нигоҳи молиявӣ ҷонибдорӣ кардаанд.

Нотиқон ҳангоми кушоиши он ба ғояи лоиҳаи фарҳангии «Роҳи бузурги абрешим» баҳои баланд доданд, ки он ба виоленченнавози машҳур Йо-Йо-Ма мансуб мебошад. Корҳои калоне ба забон гирифта шуданд, ки ҷамои Донишкадаи Смитсониан ба мақсади ба ҳаёт татбиқ кардани ғояи мазкур ба иҷро расондааст.

Дар хиёбони машҳури Вашингтон маҳорати худро қариб 400 нафар намояндагони санъати мусиқӣ, амаливу манзаравии мамлакатҳое намоиш доданд, ки дар қад-қади роҳи корвонгузар аз Ҷопон то Италиё ҷойгир шудаанд.

Ҳамин тариқ, яке аз вазифаи ин лоиҳаи умумибашарӣ-нишон додани нақши муҳими Роҳи бузурги Абрешим дар ғанӣ сохтани фарҳанги ҳамдигар ва ба ҳамдигар таъсир расондани Шарқу Ғарб ҳаллу фасли худро ёфт.

Дар павилонҳои миллӣ ва майдончаҳои кушод тамошогарон на танҳо ба баромадҳои мусиқӣ, балки ба намоиши зарфҳои аз лой дастӣ сохташуда, қолинҳо, маҳсулоти заргарӣ ва албатта, ба шоҳивор диққату эътибори калон доданд. Ба тамошогарон хонатлас хеле маъқул афтод, ки онро мусаввир ва усто аз Марғелон Давлат Умаралиев тайёр карда буд.

Аз Ӯзбекистон дар ҷашнвора ҳунармандони номдори ҷумҳурият-ҳунарварони халқии Ӯзбекистон Ҷӯрабек Набиев, Қизлархон Дӯстмуҳаммедова, арт — галереяи «Корвон», Маркази ҷумҳурии «Хамса» ва Театри ҷумҳурии лӯхтак иштирок намуданд. Тамошогарони сершумори ҷашнвора павилони мамлакати моро тамошо карда, ба санъати ба худ хоси Ӯзбекистон баҳои баланд доданд.

Ҷашнвора дар Вашингтон 7 июл кори худро ба анҷом расонд.

Б.МАМАҶОНОВ,
ОИ «Ҷаҳон» шаҳри Вашингтон.

Шарҳи мо

Ғалла ризқу рӯзиамон

Имрӯзҳо дар ғаллазорҳои ҷумҳурият меҳнати зарбдорона ҳукм меронад. Тамоми воситаҳои техникӣ, қувваи корӣ ва имкониятҳо барои беталафу сари вақт ғундоштани ҳосили ғалладона нигаронда шудааст, ки ризқу рӯзиамон ба ҳисоб меравад.

Ба ҳамагон маълум аст, ки дар солҳои истиқлолият аз ҳисоби кам кардани пахтазор майдони ғалла сол то сол зиёд гардида, баробари ин хаҷми истеҳсоли ғалла ҳам пайваста вусъат меёбад. Соли кунун дар 1 миллиону 248,9 ҳазор гектар ғалла парвариш гардид, ки аз он 1 миллиону 69,5 ҳазор гектарашро заминҳои обёришаванда, яъне пахтазори пештара ташкил дод. Азбаски ғалла хуб парвариш карда, сари вақт озуқонида шуд, ҳосили фаровон рӯид ва ғаллакорони вилояти Сурхондарё дар ҷумҳурият аввалин шуда, фармоиши давлатии ғаллатайёркуниро иҷро карданд ва ба гирифтани муборакбодии сарвари давлатамон мушарраф гардиданд. Сурхондарёгиён аз ҳар гектар ба ҳисоби миёна 42 сентнерӣ ҳосил бардошта, ба анборҳои қабул қариб 225 ҳазор тонна ғалла супурданд. Андиҷониён бошанд, баробари ба вуҷуд овардани мактаби хоси ғаллакорӣ дар бобати тайёр кардани тухмӣ ва расонда додани он ба саросари ҷумҳурият, ҳамчунин афзун гардондани ҳосилнокии майдонҳо ҳам намунаи ибрат нишон медиҳанд. Дар вилоят аз ҳар гектар 76,6 сентнерӣ ҳосил бардошта шудааст ва хаҷми умумии тайёркунии ғалла аз 415 ҳазор тонна гузаштааст. Ва таҷрибаи андиҷониён дар бобати афзун гардондани ҳосилнокии майдонҳо боиси қайд асту ба омӯзиш месазад.

Дар бобати афзун гардондани хирмани умумии ҷумҳурият саҳми ғаллакорони вилоятҳои Қашқадарё, Фарғона, Намангон ва Самарқанду Бухоро ҳам калон аст. Зеро қашқадарёгиён 470 ҳазор тонна, фарғонагиён 460 ҳазор тонна, самарқандиён 346 ҳазор тонна, намангониён 282 ҳазор тонна ғалла тайёр намуда, аз ҷумлаи аввалинҳо ба марраи мурод расиданд. Меҳнаткашони дигар вилоятҳо, ки алҳол дар арафаи иҷрои нақшаи шартномавии ба давлат фурӯхтани ғалла мебошанд, низ ба хирмани бошукӯҳи Ӯзбекистон, ки он то аввали моҳи июл ба 3 миллиону 422 ҳазор тонна расидааст, саҳми арзандаи худро мегузоранд. Ҳоли ҳозир ғаллаи аз ҳар гектар бардошта ба ҳисоби миёна ба 40 сентнерӣ расидааст. Ҳол он ки то ҳамин давраи соли гузашта 3 миллиону 55,3 ҳазор тонна ғалла тайёр гардида, ҳосилнокӣ ба 29 гектар расида буд. Фарқи имсола аз соли гузашта аз ҳар гектар ба 11 сентнерӣ баробар аст ва гувоҳӣ медиҳад, ки дастархонамон аз ин ҳам фаровон мегардад.

Дар айни замон дар 180 ҳазор гектар майдон ғалла даравида нашудааст ва пешгӯиҳо тасдиқ мекунанд, ки агар ҳосили ин майдонҳо ҷамъ оварда шавад, дар он сурат хаҷми умумии тайёркунии ғалла аз 4 миллион тонна хоҳад гузашт. Ва он дар бобати афзун гардидани ҳосилнокии ғалла аз ҳар гектар мусоидат хоҳад намуд.

Бояд тазаккур дод, ки дар ҷумҳуриятамон мактаби ба худ хоси ғаллакорон ба вуҷуд оварда шуд. даҳҳо зарбдорони соҳаро ба забон гирифтан мумкин аст, ки аз ҳар гектар 90-100 сентнерӣ ва аз он ҳам зиёдтар ғалла бардоштаанд. Онҳо ин натиҷаро самараи ислоҳот, ба вуҷуд овардани тухмии ба иқлиму хокамон хосу мос, соҳиби ҳақиқии худро ёфтани замину амвол ва аз ҳама муҳимаш ба таҷрибаи деҳқонӣ такя намуда, пеш бурдани корҳо мепиндоранд.

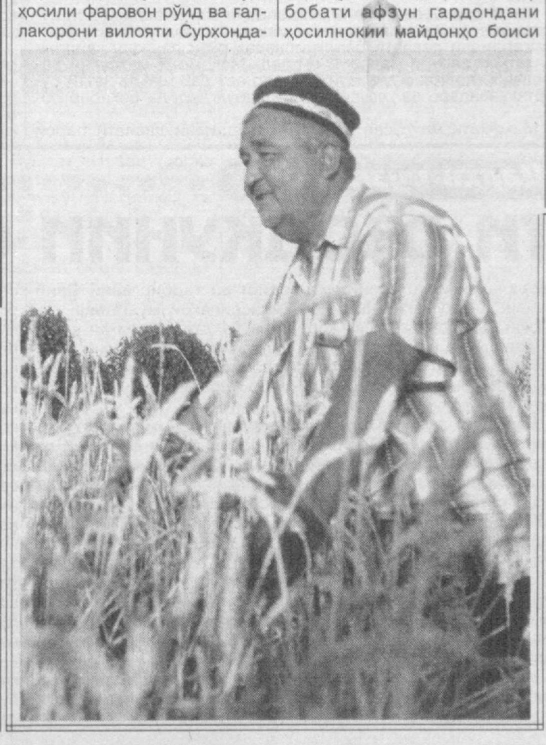

Дар сурат: сарвари хоҷагии фермерии «Баҳор»-и ноҳияи Бӯкаи вилояти Тошканд **Холбой Ҷумъабоев**.Ӯ аз ҳар гектар 45 сентнерӣ ҳосил бардоштааст.

Аксбардор:Турғунбек МАҲКАМОВ.

Ғаллаи Навоӣ

Ғаллакорони вилояти Навоӣ фармоиши давлатиро оид ба тайёркунии ғалла ба иҷро расонданд. Аз ҳар гектар ба ҳисоби миёна 40 сентнерӣ ҳосил ғундошта, ба анборҳои қабул беш аз 87 ҳазор тонна ғалла супурда шуд. Баробари ин беш аз панҷ ҳазор тонна ғаллаи тухмӣ захира гардид.

Ҷорӣ кардани технологияҳои замонавӣ дар кишоварзӣ, интихобан коштани навъҳои серҳосилу тезпаз, пурзӯр гардондани ҳисси амволдорӣ ва ҳӯҷаинӣ нисбати замин дар оилаҳои пудратчӣ ва хоҷагиҳои фермерӣ омили асосии муваффақият гардид.

Ғаллакорони ноҳияҳои Конимех, Навоӣ, Хатирчӣ, Қизилтеппа аз ҳар гектар 40-45 сентнерӣ ҳосил бардошта, ба хирмани вилоят саҳми арзандаи худро гузоштанд. Хоҷагиҳои фермерӣ, аз қабили «Ӯзбекистон», «Лочин», «Сардор» аз ҳар гектар 80-85 сентнерӣ ғалла бардоштанд.

Дар вилоят дарави ғалла давом дорад ва ғаллакорон аз паи ба давлат фурӯхтани боз 1,5 ҳазор тонна ғалла мебошанд.

(Мухбири худамон).

Мутахассисон такягоҳи Ватананд

Дар Донишкадаи саноати бофандагӣ ва сабуки Тошканд маросими супурдани дипломҳо ба магистрҳои хатмкунанда ба амал омад.

Донишкадаи мазкур дар Осиёи Марказӣ ягона буда, кадрҳоро асосан ба саноати сабук, бофандагӣ ва пахтатозакунӣ тайёр мекунад. Имрӯзҳо талаб ба чунин кадрҳо дар мамлакатамон калон мебошад. Дар айёми шӯравӣ дар мамлакати мо ҳамагӣ чор корхонаи калонтарини соҳаи бофандагӣ буд. Шумораи онҳо алҳол аз даҳҳо адад гузаштааст. Оқибат беш аз 20 фоизи нахи пахта дар мамлакатамон ба маҳсулоти тайёр мубаддал мегардад. Нах ва маҳсулоте, ки аз он гирифта мешавад, ҳоли ҳозир ба беш аз 100 давлат ба содирот мебарояд.

Дар оянда ба газвор ва дигар маҳсулот мубаддал сохтани панҷоҳ фоизи нахи пахта ва аз ҳисоби ба содирот баровардани он то 1,5 миллиард доллари ИМА даромад гирифтан пешбинӣ гардидааст. Аз ҳамин сабаб идораи корхонаҳои муштараке, ки бо технологияҳои замонавӣ муҷаҳҳаз мебошанд, бо кадрҳои баландмалака таъмин кардани онҳо яке аз вазифаҳои умда ба ҳисоб меравад.

Донишҷӯёне, ки дар донишкадаи мазкур таҳсили илм мегиранд, магистрҳо, таҷрибаомӯзон, ҳамчунин профессорон ва омӯзгорон малакаи худро дар мамлакатҳои аз нигоҳи иқтисодӣ хеле мутараққӣ баланд бардошта, дар анҷуманҳои байналхалқӣ фаъолона ширкат меварзанд. Донишкадаи саноати бофандагиву сабуки Тошканд бо бисёр ташкилотҳои байналхалқие, ки ба маълумоти олӣ мадад мерасонанд, донишкадаҳои маълумоти олии хориҷа ҳамкории босамарро ба роҳ мондааст.

Дар тадбири мутантан ба 93 магистр—хатмкардагони донишкада дипломҳоро вазири маълумоти оливу миёнаи махсус С.Ғуломов супурд.

(ӮзА).

Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

ДАР БОРАИ ФАЪОЛИЯТИ СУҒУРТАВӢ

Моддаи 1. Мақсади Қонуни мазкур

Мақсади Қонуни мазкур танзими муносибатҳо дар соҳаи фаолияти суғуртавӣ мебошад.

Моддаи 2. Қонунгузорӣ дар бораи фаъолияти суғуртавӣ

Қонунгузорӣ дар бораи фаъолияти суғуртавӣ аз Қонуни мазкур ва дигар санадҳои қонунгузорӣ иборат аст.

Агар шартномаҳои байналхалқии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон нисбат ба он ки қонунгузории Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар бораи фаъолияти суғуртавӣ дигар қоидаҳоро пешбинӣ карда бошанд, дар он сурат қоидаҳои шартномаҳои байналхалқӣ истифода мегарданд.

Моддаи 3. Суғурта ва фаолияти суғуртавӣ

Суғурта ҳифзи манфиатҳои шахсони ҳуқуқӣ ва ё ҷисмонӣ бо роҳи ба онҳо мувофиқи шартномаи суғурта додани товони суғуртавӣ (маблағи суғурта) аз ҳисоби бунёдҳои маблағҳое мебошад, ки аз ҳисоби мукофотҳои суғуртавии онҳо диҳанда ба вуҷуд меоянду ҳангоми сар задани воқеаи муайян (ҳодисаи суғуртавӣ) дода мешавад.

Фаъолияти суғуртавӣ фаъолияти иштирокдорони касбии бозори суғуртавӣ мебошад, ки бо амалӣ гардондани суғурта вобастагӣ дорад.

Моддаи 4. Соҳаҳо ва намудҳои (классҳои) суғурта

Суғурта ба чунин соҳаҳо тақсим мегардад:

суғуртаи ҳаёт (суғуртаи манфиатҳое, ки бо ҳаёт, тандурустӣ, қобилияти меҳнатӣ ва таъминоти пулии шахсони ҷисмонӣ, ки мӯҳлати ҳаддии суғурта аз рӯи шартнома як солро ташкил медиҳад ва дар худ як бор ва марҳила ба марҳила додани маблағи суғуртавиро таҷассум гардондаасту фоизи афзояндаро мувофиқи шартномаи аҳду паймонгардида дар бар гирифтааст) аннуитетҳо);

суғуртаи умумӣ (суғуртаи инфиродӣ, амволӣ, суғуртаи ҷавобгарӣ ва дигар намудҳои суғуртае, ки ба соҳаи суғуртаи ҳаёт алоқаманд нестанд).

Мувофиқи хусусиятҳои умумии таваккалкории суғуртавӣ ва ё гурӯҳӣ ва ӯҳдадориҳои соҳаи суғуртавии ба онҳо алоқаманд ба намудҳо (классҳои) суғурта тақсим мегарданд. Намудҳои (классҳои) суғуртаро Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон муайян мекунад.

Моддаи 5. Субъектҳои фаъолияти суғуртавӣ

Субъектҳои фаъолияти суғуртавӣ иштирокдорони касбии бозори суғуртавӣ мебошанд.

Иштирокдорони касбии бозори суғуртавӣ суғуртакунандагон, миёнаравони суғуртавӣ ва дигар шахсони ҳуқуқиву ҷисмонӣ мувофиқи қонунгузорӣ мебошанд.

Миёнаравони суғуртавӣ брокери суғуртавӣ, брокери аз нав суғуртакунанда ва агенти суғуртавӣ ба ҳисоб мераванд.

Моддаи 6. Суғуртакунанда

Суғуртакунанда шахси ҳуқуқие эътироф карда мешавад, ки мувофиқи шартномаи суғуртавӣ ӯҳдадории ҳатман додани маблағи товони суғуртавиро (маблағи суғуртавиро) ба зимма мегирад.

Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад тадбирҳоро оид ба пешгирӣ кардан ва огоҳ сохтани сар задани ҳодисаи суғуртавӣ мувофиқи тартибе ва шартҳое бо маблағ фаро гирад, ки мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ муайян кардааст.

Суғуртакунандагон бо фаъолияти тадбиргарие, ки ба амалӣ гардондани суғуртакунӣ бевосита алоқаманд нестанд, ба ғайр аз ин мавриде шуғл варзида наметавонанд:

фаъолияти сармоягузорӣ мувофиқи тартибе ва шартҳое, ки мақомоти махсуси ваколатдоргардидаи давлатӣ муайян кардааст;

фаъолияте, ки бо баланд бардоштани малакаи мутахассисон дар соҳаи суғурта алоқаманд ҳастанд;

миёнаравии суғуртавӣ ба сифати агенти суғуртавӣ.

Моддаи 7. Брокёри суғуртавӣ

Брокёри суғуртавӣ шахси ҳуқуқист, ки фаъолиятро оид ба ташкили ба имзо расондан ва иҷрои шартномаҳои суғуртавӣ аз ном ва супориши суғуртакунанда амалӣ мегардонад.

Фаъолияти брокёри суғуртавӣ бо дигар намудҳои фаъолият дар соҳаи суғурта, ба ғайр аз фаъолияти брокёрӣ аз нав суғуртакунанда якҷоя бурданаш мумкин нест.

Моддаи 8. Брокёри аз нав суғуртакунанда

Брокёри аз нав суғуртакунанда шахси ҷисмонӣ буда, фаъолиятро оид ба ташкили ба имзо расондан ва иҷрои шартномаи азнавсуғуртакунӣ аз ном ва супориши суғуртакунандае амалӣ мегардонад, ки аз рӯи шартномаи азнавсуғуртакунӣ ба сифати суғуртакунанда баромад мекунад.

Моддаи 9. Агенти суғуртавӣ

Агенти суғуртавӣ шахси ҳуқуқӣ ва ё ҷисмонӣ буда, фаъолиятро оиди ташкили ба имзо расондан ва иҷрои шартномаи суғуртавӣ аз ном ва супориши суғуртакунанда амалӣ мегардонад.

Агенти суғуртавӣ наметавонад сарвари мақомоти идораи суғуртакунанда бошад.

Суғуртакунандагон ӯҳдадоранд реестри агентҳои суғуртавии онҳо ваколатдоркардаро ҷорӣ кунанд.

Моддаи 10. Мақомоти махсусан ваколатдоргардида

Танзим ва назорати фаъолияти суғуртавиро мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ амалӣ мегардонад, ки Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон муайян мекунад.

Мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ:

меъёрҳои пардохтӣ ва тартиби муайянкунии он, равиши аз ҷониби суғуртакунанда ҷудокардани ҳаҷми ҳаддии рухсатдодашавандаро аз рӯи ӯҳдадориҳои суғуртакунанда мувофиқи намудҳои ҷудогонаи таваккалкорӣ ва ҳаҷми умумии ӯҳдадориҳо, тартиб ва мӯҳлати пешкаш кардани иттилоот аз рӯи қобилияти пардохтии суғуртакунанда муқаррар мекунад, ки барои иҷро ҳатмӣ мебошад;

аз тарафи иштирокдорони касбии бозори суғурта риоя намудани қонунгузории фаъолияти суғуртавӣ, таъмини меъёрҳои муқарраргардидаи қобилияти пардохтӣ ва дигар талаботро ба устувории молиявӣ назорат мекунад;

фаъолияти суғуртавии суғуртакунандагон ва брокёрҳои суғуртавиро ба рухсатнома фаро мегирад;

тартиби пеш бурдани ҳисобу китоб, тартиб додани ҳисоботро оиди ба вуҷуд овардан ва ҷойгир сохтани маблағҳои захираҳои суғуртавии суғуртакунандагон муқаррар мекунад;

талаботи касбиро нисбати сарварони мақомоти иҷроия ва сармуҳосиби суғуртакунанда муқаррар мекунад, ки барои иҷро ҳатмӣ мебошад;

шакл, тартиб ва мӯҳлати пешкаш кардани ҳисоботи молиявии суғуртакунандаро муқаррар месозад;

мувофиқи қонунгузорӣ тафтиши фаъолияти иштирокдорони касбии бозори суғуртаро амалӣ мегардонад ва тавсияҳоро дар бобати барҳам задани қонуншиканиҳо медиҳад, ки иҷрояшон ҳатмӣ мебошад;

мувофиқи тартиби муқарраркардаи қонунгузорӣ, арзи амали рухсатномаи суғуртакунанда ва брокёри суғуртаро пурра бозмедорад, ва ё нисбати намудҳои (классҳои ҷудогонаи суғуртавӣ), ҳамчунин арзи амали онҳо чораҳо мебинад;

дар тӯли шаш моҳи баъди ба анҷом расидани ҳар соли молиявӣ ҳисоботро дар бораи фаъолият оид ба танзим ва назорат аз болои фаъолияти суғуртавӣ, ҳамчунин маълумотҳои омориро дар бораи фаъолияти бозори суғуртавӣ дар тӯли соли молиявӣ чоп мекунонад;

дигар ваколатҳоро мувофиқи қонунгузорӣ амалӣ мегардонад.

Мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ ва коркунони он ҳуқуқ надоранд дар бунёди оинномавӣ ва дар мақомоти идораи иштирокдорони касбии бозори суғурта иштирок намоянд ва ба сифати миёнарави суғуртавӣ арзи ҳастӣ кунанд.

Моддаи 11. Созмон додан ва номнавискунии давлатии суғуртакунандагон

Суғуртакунандагон мувофиқи шаклҳои ташкиливу ҳуқуқие созмон дода мешаванд, ки санадҳои қонунгузорӣ пешбинӣ кардаанд.

Номнавискунии давлатии суғуртакунандагонро Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мувофиқи тартибе амалӣ мегардонад, ки Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон муқаррар кардааст.

Моддаи 12. Бунёди оинномавии суғуртакунандагон

Ҳаҷми ҳадди ақали бунёди оинномавии суғуртакунандагонро Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон муайян мекунад.

Камаш навад фоизи бунёди оинномавии суғуртакунандагон аз ҳисоби маблағҳои муассисон (иштирокдорон) ба вуҷуд оварда мешавад.

Барои ба вуҷуд овардани бунёди оинномавии суғуртакунандагон истифода бурдани маблағҳое, ки ба сифати вом, гарав гирифта шудаанд ва дигар маблағҳои ҷалбкунанда роҳ гузошта намешавад.

Бунёди оинномавии суғуртакунанда аз тарафи муассисони он дар давраи гирифтани рухсатнома дода шавад.

Моддаи 13. Талаб нисбати номгузории фирмагии суғуртакунандагон

Дар номгузории фирмавии суғуртакунанда ба истифода бурдани нишонҳое, ки якхелаанду пештар истифода гардидаанд ва ё бо номҳои пештараи суғуртакунандагон омехта гардидаанд, ба ғайр аз номгузории бахшҳои суғуртакунандагон, ҳамчунин суғуртакунандагоне, ки бо дигар суғуртакунандагон дар шакли корхонаи унитарӣ созмон додаанд, роҳ гузошта намешавад.

Моддаи 14. Тағйир додани номгузории фирмавӣ, шакли ташкиливу ҳуқуқӣ ва ё маҳали воқеи суғуртакунанда

Дар мавриди тағйир ёфтани номгузории фирмавӣ, шакли ташкиливу ҳуқуқӣ, маҳалли воқеи суғуртакунанда вай ӯҳдадор аст дар ин бора маълумотро ба суғурташавандагон тавассути воситаҳои ахбори оммавӣ, агар дар дасти он барои иҷрои шартномаи суғуртавӣ ба зиёда аз як сол бошад, дар шакли хаттӣ хабардор созад.

Моддаи 15. Бо рухсатномафарогирии фаъолияти суғуртавӣ

Фаъолияти суғуртавии суғуртакунандагон ва брокёрҳои суғуртавӣ дар пойгоҳи рухсатномае амалӣ гардонда мешавад, ки мақомоти махсусан ваколатдорнамудаи давлатӣ мувофиқи тартибе медиҳад, ки Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон муқаррар сохтааст.

Рухсатнома ба суғуртакунанда барои амалӣ гардондани фаъолияти суғуртавӣ ва ё дар соҳаи суғуртаи ҳаёт ва ё соҳаи суғуртаи умумӣ дода мешавад. Суғуртакунандае, ки фаъолияти суғуртавиро дар соҳаи суғуртаи ҳаёт амалӣ мегардонад, барои амалӣ гардондани фаолияти суғуртавӣ дар соҳаи суғуртаи умумӣ, бар ғайр аз намудҳои (классҳои) ҷудогонаи соҳаи суғуртаи умумӣ ҳуқуқ надорад, ки Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон муқаррар кардааст. Суғуртакунандае, ки фаъолияти суғуртавиро дар соҳаи суғуртаи умумӣ амалӣ мегардонад, барои амалӣ гардондани фаъолияти суғуртавӣ дар соҳаи суғуртаи ҳаёт ҳуқуқ надорад.

Дар рухсатнома намудҳои (классҳои) суғурта нишон дода мешавад, ки суғуртакунанда амалӣ гардондани онро пешбинӣ кардааст.

Моддаи 16. Махсусияти боздоштани арзи амали рухсатномаи суғуртакунанда

Боздоштани арзи амали рухсатномаи суғуртакунанда маънои манъкунии ба имзо расондани шартномаҳои нави суғуртавиро аз тарафи он, ҳамчунин дароз кардани шартномаи амалкунандаи суғуртавиро дорад.

Ҳини он суғуртакунанда ӯҳдадор аст мувофиқи тартиби муқаррааргардида ӯҳдадориҳои ба зиммаи худ гирифтаро аз рӯи шартномаи пештар қабулгардидаи суғуртавӣ иҷро намояд.

Моддаи 17. Махсусияти қатъ ёфтани арзи амали рухсатномаи суғуртакунанда

Аз рӯзи беэътибор донистани рухсатнома дар тӯли панҷ рӯз мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ ба суд бо ариза дар бораи барҳам задани суғуртакунанда мувофиқи тартиби муқарраркардаи қонунгузорӣ муроҷиат мекунад.

Ваколати мақомоти пештар амалкунандаи идораи суғуртакунанда боздошта мешавад ва ба маъмурияти муваққатии суғуртакунандае мегузарад, ки мақомоти махсусан ваколатдоргардида давлатӣ таъин намудааст. Маъмурияти муваққатӣ фаъолияти худро то давраи баровардани қарори суд амалӣ мегардонад.

Ҳисоботи маъмурияти муваққатии суғуртакунанда ба мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ ва суде пешкаш карда мешавад, ки аризаи мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ дар бораи барҳамзании суғуртакунанда ирсол гардидааст.

Дар давраи фаъолияти худ маъмурияти муваққатии суғуртакунанда ба амалӣ гардондани ҷараёнҳои хароҷотӣ, ба ғайр аз мавридҳое, ки бо хароҷоти идораи (хароҷотҳои маъмурии) суғуртакунанда алоқаманд ҳастанд, ба ҳисоб гирифтани маблағи ба суғуртакунанда воридгардида ва амалӣ гардондани додани товони суғуртавӣ (маблағи суғуртавӣ) аз рӯи шартномаҳои суғуртавии пештар ба имзорасида, ки аз рӯи он ҳодисаҳои суғуртавӣ сар задааст, ҳуқуқ надорад.

Тартиби кори маъмурияти муваққатии суғуртакунандаро мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ муайян мекунад. Нуктаҳои моддаи мазкур ба ҳодисаҳои қатъ ёфтани рухсатнома аз рӯи аризаи суғуртакунанда, ҳамчунин дар мавриди аз нав ташкил ёфтан ва ё барҳам задани он мувофиқи қарори муассисон (иштирокдорон) ва ё мақомоти идораи суғуртакунанда, ки ба ҳамон ҳуҷҷатҳои муассисӣ ваколатдор кунонда шудааст, дахл надорад.

Моддаи 18. Махсусияти азнавташкилдиҳии суғуртакунанда

Азнавташкилдиҳии суғуртакунанда дар шакли ба ҳам омезиш ёфтан, ҳамроҳ гардидан, тақсим шудан, ҷудо шуда баромадан, азнавташкилёбӣ метавонад мувофиқи қарори мақомоти махсуси ваколатдоргардидаи давлатӣ ба рӯи об барояд.

Барои гирифтани рухсатнома ба азнавташкилёбӣ баробари аризаи дахлдор ба мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ суғуртакунанда ҳуҷҷатҳои зеринро пешкаш мекунад:

қарори муассисон (иштирокдорон) ва ё мақомоти идораи суғуртакунанда, ҳуҷҷатҳои муассисаи ба азнавташкилдиҳӣ ваколатдоргардида;

баланси суғуртакунандаи созмондодашаванда ва пешгӯиҳои натиҷаҳои молиявии фаъолияти он;

лоиҳаи шартномаи ба ҳам омезишёбӣ ва ё ҳамроҳшавӣ (ҳини азнавташкилёбӣ дар шакли омехташавиву ҳамроҳшавӣ).

Ариза дар бораи амалӣ гардондани азнавташкилёбии суғуртакунанда бояд аз тарафи мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ баъди понздаҳ рӯзи пешкаш кардани ҳуҷҷатҳои зарурӣ баррасӣ гардад. Мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ ӯҳдадор аст дар шакли хаттӣ суғуртакунандаро аз хусуси қарори қабулгардида бохабар созад.

Мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ барои додани рухсатнома оиди азнавташкилёбии суғуртакунанда дар ин мавридҳо ҳуқуқ дорад, агар:

дар натиҷаи азнавташкилёбӣ суғуртакунанда метавонад талабро нисбати устувории молиявии суғуртакунандаи аз нав созмондиҳанда халалдор созад;

амалӣ гардондани азнавташкилёбии суғуртакунанда метавонад боиси маҳдуд сохтан ва барҳам ёфтани рақобат дар бозори суғурта гардад;

дар ҳуҷҷатҳои пешкашгардида барои додани рухсатнома оиди азнавташкилдиҳии суғуртакунандагон маълумотҳои нодуруст мавҷуданд ва ё ҳуҷҷатҳои мазкур ба қонунгузорӣ мутобиқат накардаанд;

азнавташкилёбии суғуртакунандагон бар хилофи қонунгузорӣ бошанд.

Ҳини азнавташкилёбӣ дар шакли омехташавӣ, ҷудокунӣ, тақсимнамоӣ, азнавташкилёбӣ арзи амали рухсатномаи суғуртавӣ (суғуртакунандагон) қатъ меёбад. Додани рухсатнома ба муасссисаи азнавсозмонёбанда, ки дар натиҷаи азнаташкилёбии суғуртакунандагон ба амал омадааст, мувофиқи тартиби соддагардондашуда ба рӯи об баровардa мешавад. Ҳангоми амалӣ гардондани азнавташкилёбӣ дар шакли омезиш ёфтан, тақсимшавӣ, ҷудо гардидан ва азнавташкилёбӣ ва то рӯзи гирифтани рухсатномаи суғуртакунандаи азнавсозмонёбанда онҳо барои ба имзо расондани шартномаи суғуртавӣ, дароз кардани мӯҳлати шартномаҳои мавҷудаи суғуртавӣ, ба ғайр аз ӯҳдадориҳои ба зиммаи худ гирифта мувофиқи шартномаи суғуртавии пештар ба имзорасида, ҳамчунин ба вай мувофиқи тартиби ворисӣ гузашта ҳуқуқ надоранд.

Ҳини азнавташкилёбӣ дар шакли ҳамроҳ гардидан, дар суғуртакунандае, ки ба вай дигар суғуртакунанда ҳамроҳ мегардад, арзи амали рухсатномае нигоҳ дошта мешавад, ба шарте ки дар натиҷаи ҳамроҳшавӣ шартҳои рухсатнома тағйир наёбанд.

Моддаи 19. Махсусияти барҳамзании суғуртакунанда

Ҳини барҳам задани суғуртакунанда мувофиқи қарори муассисон (иштирокдорон) ва ё мақомоти идораи суғуртакунандае, ки ба он ҳуҷҷатҳои таъсисии он ваколатдор карда шудааст, рухсатномаи мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ талаб карда мешавад.

Баъди аз тарафи муассисон (иштирокдорон) ва ё мақомоти доираи суғуртакунандае, ки ба он ҳуҷҷатҳои таъсисии он ваколатдор гардидааст, қабул гардидани қарор дар бораи барҳамзании суғуртакунанда ба мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ бо аризаи хаттӣ барои гирифтани рухсатнома дар бобати барҳамзанӣ баробари ин ба он замъ намудани чунин ҳуҷҷатҳо муроҷиат мекунанд:

қарор дар бораи барҳамзании суғуртакунанда;

маълумотҳо дар бораи ӯҳдадориҳо;

ҳисоботи балансӣ аз хусуси санаи қабул дар бораи барҳамзании суғуртакунандае, ки бо хулосаи аудиторӣ тасдиқ гардидааст;

нақшаи барҳамзании суғуртакунанда баробари нишон додани мӯҳлат ва шартҳои барҳамзанӣ.

Ариза дар бораи гирифтани рухсатнома оиди барҳамзании суғуртакунандаро бояд мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ дар тӯли даҳ рӯзи баъди гирифтани ҳуҷҷатҳои зарурӣ баррасӣ намояд.

Мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ ӯҳдадор аст хаттӣ суғуртакунандаро аз хусуси қарори қабулгардида бохабар созад.

Баробари рухсатнома ба барҳамзании суғуртакунанда мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ ҳуқуқ дорад ба нақши пешкашгардидаи барҳамзании суғуртакунанда тағйиротҳоро дарорад.

Мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ ҳуқуқ дорад ба додани рухсатнома ба барҳамзании суғуртакунанда дар ин мавридҳо ҷавоби рад диҳад, агар:

дар натиҷаи барҳамзанӣ ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии суғурташавандагон ва вомдиҳандагони суғуртакунанда халалдор гардад;

дар ҳуҷҷатҳои пешкашгардида барои додани рухсатномаи барҳамзании суғуртакунанда маълумотҳои ноэътимод ҷой доранд ва ё онҳо ба қонунгузорӣ мувофиқат намекунанд.

Моддаи 20. Навбатдорӣ ҳангоми қонеъ гардондани талабҳои вомдиҳандагони суғуртакунандагони барҳамзананда

Талабҳои вомдиҳандагони суғуртакунандаи барҳамзананда баъди додани хароҷотҳои алоқаманди қонуну қоидаи барҳамзанӣ, ҳамчунин хароҷотҳое, ки аз зарурати таъмини вазифаҳои асосии суғуртакунандаи барҳамзананда ҳосил мегардад, дар шакли зерин қонеъ гардонда мешавад:

дар навбати аввал – талаби суғурташавандагон аз рӯи шартномаҳои суғуртаи ҳатмӣ дар соҳаи суғуртаи ҳаёт;

дар навбати дуюм – талабҳои суғурташавандагон аз рӯи дигар шартномаҳои суғуртаи ҳатмӣ;

дар навбати сеюм – талаби дигар суғурташавандагон (фойдагирандагон);

дар навбати чорум – талабҳо нисбати ҳуҷҷатҳои пардохтӣ (иҷроия), ки пардохтро ба буҷа ва бунёдҳои ғайрибуҷавӣ пешбинӣ кардаанд. Баъди пурра қонеъ гардондани талабҳои номбаргардида талабҳои суғуртаи иҷтимоӣ ва талабҳои шаҳрвандон оид ба баровардани қусури зарар, ки ба амволи вай бо қонуншикании ҷиноӣ ва ё маъмурӣ расонда шудааст, иҷро карда мешаванд;

дар навбати панҷум – талабҳои вомгузорони дигари суғуртакунандагон.

Моддаи 21. Захираҳои суғуртавии суғуртакунандагон

Барои таъмини иҷрои ӯҳдадориҳои суғуртавии ба зимма гирифта суғуртакунандагон аз мукофотҳои суғуртавии бо сӯм ва асъори хориҷӣ гирифтаашон захираҳои суғуртавиро мувофиқи тартиб ва шартҳое ба вуҷуд меоваранду ҷойгир месозанд, ки мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ муқаррар кардааст.

Активҳои суғуртакунанда, ки ба захираҳои суғуртавии он мувофиқат мекунанд, ба кашида гирифтан мансуб нест.

Моддаи 22. Кафолатҳо ба қобилияти пардохтии суғуртакунандагон

Суғуртакунандагон ба зиммаи худ ӯҳдадориҳоеро, ки аз ҳаҷми ҳадди роҳдодашаванда аз рӯи таваккалкории ҷудогона зиёд аст ва ҳаҷми ҳаддии умумии роҳдодашавандаи ӯҳдадориҳо, ба ғайр аз мавридҳое, ки иқтидори онҳо барои ба иҷро расондани ӯҳдадориҳои мазкур мувофиқи меъёрҳои муқаррааргардидаи қобилияти пардохтӣ ва ё дигар талабҳои устувории молиявӣ пурра аз нав бо суғурта фаро гирифта бошад, гирифта наметавонанд.

Суғуртакунандагон – резидентҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мувофиқи тартиби муқаррааргардида ба аз нав суғуртакунии ӯҳдадориҳои худ берун аз ҳудуди Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ҳуқуқ доранд.

Моддаи 23. Махсусияти ҳисоби муҳосибии суғуртакунандагон

Суғуртакунандагон, брокёрҳои суғуртавӣ ва брокёрҳои аз нав суғуртакунанда ҳисоботи муҳосибиро мувофиқи қонунгузорӣ бо назардошти махсусияте ба роҳ мемонанд, ки мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ муқаррар кардааст.

Моддаи 24. Роҳ нагузоштан ба фаъолияти инҳисоротӣ

Ба фаъолияте, ки ба маҳдуд сохтан ва ё барҳамзадани рақобат дар бозори суғурта, пешкаш кардан ва гирифтани бартарияти ғайриасосноки як суғуртакунанда дар назди дигараш алоқаманд мебошад, паст задани ҳуқуқҳо ва манфиатҳои қонунии суғурташавандагон ва ё дигар шахсон нигаронда шудааст, роҳ гузошта намешавад.

Ба суғуртакунандагон ва миёнаравҳои суғуртавӣ истифода бурдани ассотсиатсияҳои (иттиҳодҳои) худ ва дигар иттиҳодияҳо барои ба даст овардани созишномаҳое роҳ гузошта намешавад, ки ба инҳисоротии бозори суғуртавӣ нигаронда шудааст.

Моддаи 25. Ҳуқуқҳо барои гирифтани иттилоот

Мақомоти ҳифзи қонуну тартибот, судҳо, ҳамчунин муассисаву ташкилотҳои тиббӣ, обуҳавосанҷӣ, ветеренарӣ, тадқиқи заминҷунбӣ ва дигар ташкилотҳо ӯҳдадор ҳастанд мувофиқи талаби суғуртакунандагон ҳуҷҷатҳо ва хулосаҳоеро пешкаш кунанд, ки барои ҳаллу фасли масъалаҳо оиди сабабу ӯҳдадориҳои сар задани ҳодисаҳои суғуртавӣ ва дар бораи зарари расондашуда ба мақсади муайян кардани ҳаҷмҳои товони суғуртавии суғуртакунандагон алоқаманд ҳастанд.

Мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ ҳуқуқ дорад иттилоотро аз суғуртакунандагон ва ё брокёрҳои суғуртавӣ дар хусуси ҳаҷмҳои маблағ ва ӯҳдадориҳои қабулгардида, ҳамчунин дигар иттилоотро дар ҳадди ваколати худ талаб карда гирад. Талаб нисбати иттилоот бояд дар шакли хаттӣ баробари нишон додани сабаби он пешкаш гардад.

Мақомоти махсусан ваколатдоргардидаи давлатӣ ӯҳдадор ҳастанд, ки сир нигоҳ доштанро нисбати иттилооти гирифтаашон, ба ғайр аз мавридҳое, ки ошкор сохтани иттилоот мувофиқи қонунгузорӣ мумкин аст, таъмин созанд.

Моддаи 26. Сирҳои суғуртавӣ

Маълумотҳо дар хусуси суғуртакунандагон, шахсони бо суғуртафарогирифта ва фойдабинандагон, вазъи саломатии суғурташавандагон ва шахсони суғурташуда, амволи суғурташуда, маблағи суғуртавӣ, миқдори ҳисобсуратҳои бонкӣ, дар бораи боқимондаҳо ва ҳаракати маблағ дар ин ҳисобсуратҳо ба эълон кардан мансуб нестанд.

Маълумотҳое, ки дар қисми аввали моддаи мазкур нишон дода шудаанд, аз тарафи шахси сеюм дар пойгоҳи ризояти хаттии суғурташавандагон, ҳамчунин шахсони суғурташуда фоидабинандагон нисбати маълумотҳое, ки ба танҳо ба онҳо дахлдор аст, ошкор гардиданашон мумкин аст.

Маълумотнома дар бораи маълумотҳое, ки дар қисми аввали моддаи мазкур нишон дода шудаанд, аз ҷониби суғуртакунандагон мувофиқи тартиби муқаррааргардида бидуни розигии суғурташавандагон ба суд, прокурор, ҳини кушодани парвандаи ҷиноӣ ба мақомоти тафтишоту истинтоқ пешкаш карда мешавад.

Маълумот дар бораи ба имзо расондани шартномаи суғуртавӣ ва амалӣ гардондани ҳисобу китоб дар мавриди фавти суғурташаванда – шахсони ҷисмонӣ дода мешавад:

шахсе, ки суғурташаванда номашро дар васиятномааш иншо кардааст;

ба суд ва нотариусе, ки дар бастӣ онҳо мавҷуд будани парвандаи меросӣ дар пойгоҳи қарори суд ва ё талабномаи хаттии нотариус, ки бо мӯҳр тасдиқ карда шудааст. Ба талабномаи хаттии нотариус бояд нусхаи гувоҳнома дар хусуси фавти суғурташаванда илова карда шавад;

ба консуле, ки дар дасташ парвандаи меросӣ мебошад.

Моддаи 27. Фаъолияти ташкилотҳои суғуртавии хориҷа

Ташкилотҳои суғуртавии хориҷа метавонанд муассисони (иштирокдорони) касбии бозори суғуртавӣ мувофиқи тартибе гарданд, ки қонунгузорӣ муқаррар кардааст.

Ташкилотҳои суғуртавии хориҷа ҳуқуқ доранд дар ҳудуди Ҷумҳурияти Ӯзбекистон амалиёти азнавсуғуртакуниро, ҳамчунин ҷавобгарии суғуртаи шаҳрвандиро ба соҳибони воситаҳои нақлиёт ва дигар мошину механизмҳои хурдгарде, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурияти Ӯзбекистон меоянд, ба рӯи об бароранд. Зимни он ба имзорасии шартномаҳои суғуртавӣ тавассути суғуртакунандагон ва миёнаравҳои суғуртавӣ – резидентҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба рӯи об бароварда мешавад.

Моддаи 28. Ҳаллу баҳсу мунозира

Баҳсу мунозираҳо дар соҳаи фаъолияти суғуртавӣ мувофиқи тартибе ҳаллу фасл карда мешавад, ки қонунгузорӣ муқаррар кардааст.

Моддаи 29. Ҷавобгарӣ барои халалдоршавии қонунгузорӣ дар бораи фаъолияти суғуртавӣ

Шахсоне, ки дар халалдоркунии қонунгузорӣ дар бораи фаъолияти суғуртавӣ айбдор ҳисобида мешаванд, мувофиқи тартиби муқаррааргардида ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
И. КАРИМОВ.

шаҳри Тошканд, 5 апрели соли 2002.

Қарори Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

ДАР ХУСУСИ ТАРТИБИ ЭЪТИБОР ПАЙДО КАРДАНИ ҚОНУНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН «ДАР БОРАИ ФАЪОЛИЯТИ СУҒУРТАВӢ»

Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон қарор мекунад:

1. Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» аз рӯзи чоп гардиданаш эътибор дорад.

2. Ба Ҳукумати Ҷумҳурияти Ӯзбекистон (Ӯ. Султонов) супурда шавад, ки қарорҳои худро ба Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» мувофиқ гардонда, аз нав дида баромадан ва манъ кардани санадҳои меъёрии вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ ва идораҳоеро таъмин созад, ки бар хилофи Қонуни мазкур мебошанд.

3. Инҳо беэътибор дониста шаванд:

Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз 6 маи соли 1993 «Дар бораи суғурта» (Ахборотномаи Шӯрои Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, соли 1993, рақами 5, моддаи 217);

қарори Шӯрои Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз 6 маи соли 1993 «Дар хусуси тартиби эътибор пайдо кардани Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи суғурта» (Ахборотномаи Шӯрои Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, соли 1993, рақами 5, моддаи 218);

фасли XVII Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз 23 сентябри соли 1994 «Дар бораи даровардани тағйироту иловаҳо ба як қатор санадҳои қонунгузории Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» (Ахборотномаи Шӯрои Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, соли 1994, рақамҳои 11-12, моддаи 285);

фасли VI Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз 26 декабри соли 1997 «Дар бораи даровардани тағйироту иловаҳо ба як қатор санадҳои қонунгузории Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» (Ахборотномаи Олии Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, соли 1998, рақами 3, моддаи 38).

Раиси Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
Э. ХАЛИЛОВ.

шаҳри Тошканд, 5 апрели соли 2002.

Шарҳи рӯзнома

БО НАЗАРДОШТИ ОЗОДКУНИИ СОҲАҲОИ ҲАЁТ

Вакилони халқ дар иҷлосияи ҳаштуми Олий Маҷлис даъвати дуюм Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ»-ро кабул карданд ва он эътибори худро баъди дар саҳифаҳои воситаҳои ахбори оммавӣ чоп гардидан пайдо кард. Сараввал бояд зикр намуд, ки қонуни мазкур дар бобати амиқгардонии ислоҳоте, ки дар мамлакатамон амалӣ гардонда мешавад, нақши калоне мебозад ва бо назардошти озодкунии соҳаҳои ҷамъиятиву сиёсӣ, иқтисодӣ, фарҳангӣ ва маънавӣ таҳия гардида, ба фаъолона гаштани ҳаёти хоҷагии ҷумҳурият нигаронда шудааст.

То ҳол суғурта ва фаъолияти суғуртавӣ дар ҷумҳурият дар пойгоҳи талабҳои Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи суғурта», ки соли 1993 аз ҷониби Шӯрои Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, қабул гардида буд, баробари ин Кодекси шаҳрвандии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон танзим гардонда мешуд. Ва онҳо дар бобати марҳилаи аввали ислоҳоти иқтисодӣ дар ҷумҳурият нақши калоне бозиданд ва самараи хуб бахшиданд. Вале дар мамлакати мо ислоҳоти иқтисодӣ амиқан маъво пайдо кард ва ҳаёт тақозо дошт, ки дар қатори дигар қонунҳо оиди ҳаёти суғурта низ санади нави қонунгузорӣ қабул карда шавад, то ки созгори талаби айём ва меъёру андозаҳои байналхалқӣ бошад. Кумитаи оид ба масъалаҳои ислоҳсозии иқтисодиёт ва тадбиргарии Олий Маҷлис бо кӯмаки ташкилоту муассисаҳои мухталиф, гурӯҳҳои вакилони халқ ва корбастон ба таҳияи лоиҳаи қонуни нав шурӯъ намуд ва он дар иҷлосияи ҳафтуми Олий Маҷлис дар қироати аввал баррасӣ гардида, ба муҳокимаи умумихалқӣ пешкаш гардид. Қонун бо дурдонаҳои халқӣ ғанӣ гардид.

Дар айни замон Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи тадбирҳо оид ба минбаъда озодкунӣ ва рушди бозори суғурта» водор сохт, ки ба қонун як қатор бобҳои нав дароварда бо ҳамин ба марҳилаи навбатии амалӣ гардондани ислоҳотҳои тамоми соҳаҳо мувофиқ гардонда шавад. Алалхусус, ҳангоми таҳияи он ба меъёрҳо ва қоидаҳои байналхалқӣ баробари риоя намудани қонунмандии миллӣ диққату эътибори калон нигаронда шуд. Аз он ҷумла, қонунгузориҳои дар ин бобат мавҷудаи ИМА, Швейтсария, Британиёи Кабир, Олмон ба назар гирифта шуданд. Талабҳои Иттиҳоди Аврупо нисбати фаъолияти суғуртавӣ ва тавсияҳои Ассотсиатсияи байналхалқии назорати суғуртавӣ ба назар гирифта шуданд.

Қонун «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» пеш аз қироати дуюм дар парлумони мамлакат аз тарафи вакилони халқ сахт таҳрир карда шуд. Бобҳои зиёдатии он партофта, барои ихчаму фаҳмо гардиданаш диққату эътиборро пурзӯр намуданд. Қонуни иборат аз 29 модда ба ҳукми вакилони халқ пешкаш гардид ва дар иҷлосияи ҳаштуми Олий Маҷлис даъвати дуюм баъди муҳокимаи ҳаматарафа қабул гардид. Агар қонунро бо диққат таҳлил намояд, пеш аз ҳама ба он шоҳид мегардед, ки вазифаву ӯҳдадориҳои суғуртакунандагон, брокёрҳои суғуртавӣ ва васоятгарони суғуртавӣ возеҳу аниқ муайян гардидаанд ва он бешак, барои баланд бардоштани масъулияту ҷавобгарии онҳо мусоидат мекунад. Аз он ҷумла, вазифаҳои суғуртакунанда дар моддаи шашум возеҳу равшан баён гардидаасту он ба талабу меъёр ва таҷрибаи байналхалқӣ пурра мувофиқат менамояд.

Азбаски қонун барои танзими фаъолияти бозори суғуртавӣ бахшида шудааст, аз ҳамин сабаб «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» ном гирифтааст ва ҷавобгӯи мазмунаш мебошад. Чунки дар ҳамаи моддаҳо фаъолияти суғуртавӣ, асосҳои ҳуқуқии он баён гардида, нуктаҳои нав дар ин соҳа маънидоди ҳаматарафаи худро пайдо намудаанд.

Дар қонун нисбат ба лоиҳаи қонуне, ки дар қироати аввал қабул гардида, ба муҳокимаи умумихалқӣ пешниҳод гардида буд, баъзе меъёру қоидаҳо аз байн бардошта шудаанд. Аз он ҷумла, меъёре, ки иштироки суғуртакунандагонро дар бунёди оинномавии дигар суғуртакунандагон иштирок карданро манъ кардааст, гирифта партофта шудааст ва он бо назардошти таҷрибаву амалияи қонунгузории хориҷӣ амалӣ гардидааст. Ба як қатор дигар моддаҳои Қонун тағйиротҳое дохил карда шудаанд, ки бо назардошти амалияи қонунгузории ҷорӣ мебошанд. Баробари ин як қатор мазмуни моддаҳои ҷудогона соддаву фаҳмо гардидаанд.

Қонуни мазкур мувофиқи барномаи озодкунии ислоҳот дар соҳаҳои сиёсиву иқтисодӣ, маънавии ҷамъиятамон, таъмини амнияти мамлакатамон таҳия гардидааст. Ва инро дар мо дар моддаҳо таҳти унвонҳои «Роҳ нагузоштан ба фаъолияти инҳисоротӣ», «Сирҳои суғуртавӣ», «Фаъолияти ташкилотҳои сувғуртавии хориҷа», «Ҷавобгарӣ барои халалдоршавии қонунгузорӣ дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» дида метавонем.

Баробари қабул гардидани Қонун «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ», Қонун «Дар бораи суғурта», ки 6 маи соли 1993 қабул гардидаанд, фаслҳои XV ва VI қонунҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи даровардани тағйироту иловаҳо ба як қатор санадҳои қонунгузории Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» аз 23 сентябри соли 1994, 26 декабри соли 1997 беэътибор дониста шуда, ба ҳукумат супурда шудааст, ки қарорҳои худро ба Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» мувофиқ гардонад.

Дар хотима гуфтан зарур аст, ки дар амал татбиқ гардидани Қонун «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» дар бобати баланд бардоштани мавқеи фаъолияти суғуртавӣ дар ҷамъият дар марҳилае нақши калон мебозад, ки дар ҳамаи соҳаҳои ҳаётамон раванди озодкунӣ ва амиқгардонии ислоҳоти иқтисодӣ фаъолона давом дорад.

Соли эъзози кӯҳансолон

Пирамарди дарёдил

Тақ-тук,тақ-туқ... Пирамард ҳар субҳи содиқ сари дастгоҳи худ мешинаду аз чӯби дарахтон тор, рубоб, дутор, доира барин асбобҳои миллӣ месозад. Асбобҳои миллие ,ки ӯ сохтааст, рӯи ҷаҳон мегарданд. Саёҳатчиёни аз кишварҳои дуродур омада пеш аз ҳама ба маҳсули дастони ӯ ҳусни таваҷҷӯҳ зохир мекунанд. Ин пирамарди нуронӣ — Усто Иноят Қодирии 73-сола мебошад ,ки касби падарро давом дода, дар сохтани асбобхои мусиқии миллӣ як мактаб ташкил намудааст.Инчунин ӯ дар шаҳри Қаршӣ дастаи фолклории «Насаф»-ро созмон дода ,бо номи «Нозиргулим» китобе ҳам дарҷ намудааст. Ҳар сол ба озмуни «Ташаббус» иштирок намуда, яке аз ҷойҳои намоёнро ишғол мекунад. Соли 1998 бо дастаи фолклории «Насаф» ба фестивали дӯстӣ, ки дар кишвари Олмон баргузор гардида буд ,иштирок намудааст. Ҳар гоҳе, ки дар бобати ҳунари ӯ сухан меравад, ӯ аз падараш гап мекушояд:

— Падарам — Абдулло Қодирии Танбурӣ аввалин шахсе аст, ки дар вилояти Қашқадарё театрро ташкил намудаанд. Он кас дар маҳаллаи Ҳазрати Имоми шаҳри Шаҳрисабз, дар оилаи Мирзо Абдулқодир Қаровулбегӣ ба дунё омадаанд .Бобоям яке аз зиёиёни замони худ буданд ва барои илмнок намудани фарзандонашон кӯшиш намудаанд. Барои ҳамин, падарам аввал дар мадрасаҳои Шаҳрисабзу Қаршӣ баъд дар мадрасаи Мири Араби шаҳри Бухоро таҳсил гирифта аз асрори ҳунари хаттотӣ воқиф гаштааст. Хаттотии ӯ диққати дарбориёнро ба худ ҷалб мекунад ва дере нагузашта ӯро дар девони Амир Олимхон ҳамчун мирзо(котиб) ба кор қабул мекунанд ва дар муддати кӯтоҳ ӯ бо номи «Зарринкас лам» машҳур мешавад. — Тахаллуси Танбурӣ ба он кас бо кадом муносабат дода шудааст ? — Падарам вақте, ки дар девони амир мирзогӣ мекарданд, аз фурсат истифода бурда бо устоёни моҳири асбобсоз, машшоқони машҳур шинос шуда аз онҳо асрори сохтани асбобҳои мусиқиро ёд мегиранд. Аз рӯи нақли дӯстонашон падарам баъди аз кор фориғ шудан дар ҳуҷраи худ нишаста фақат танбурнавозиро машқ мекардаанд. Тақдир он касро бо маърифатпарвари бузург Абдурауф Фитрат рӯ ба рӯ намудааст. Тахаллуси «Танбурӣ» -ро ба он кас устоз Фитрат додааст. Усто Иноят эҳтиёткорона аз токчаи хонааш бастаеро мефарорад. Бастаро кушода китобу дастхатҳои падарро тавоф мекунад. Рубоиёти Хайём, Қиссаҳои «Ҳазору як шаб»,«Шоҳнома»-и Фирдавсӣ, «Гулистон»-и Саъдӣ, «Баҳористон»-и Ҷомӣ, дастхатҳои «Зарринқалам». — Падарам ба забони форсӣ таваҷҷуҳи хосса доштанд. Забони форсиро мукаммал медонистанд. Қайдҳо, хотираҳояшон, ҳамааш бо забони форсӣ навишта шудааст, мана таваҷҷӯҳ фармоед:

Дар ҷаҳон як сабза гандум гул насиби мо нашуд,
Мо сиёҳбахтон магар фарзанди одам нестем?

ххх

Бе дарди саре нишаста будам,
Пул додаму дарди сар харидам.

ххх

Ғанимат дон ҳамин дамро,
Фалак шӯре наандозад.

ххх

Аз сӯҳбати нодон, бодия беҳтар аст,
Аз ҳамдами бевафо ҷудоӣ пештар аст .

ххх

Хизмати маҳлуқот хато аст ,
Харчанд, ки вафо кунӣ, мукофот ҷазо аст .

ххх

Аз савоби ошкоро, гуноҳи пинҳонӣ пештар аст...

ххх

Фиребу макри зан сад реша дорад,
Ба ҳар як решааш боз реша дорад.

ххх

Кас нест аз нафъи худ мӯҳтоҷи далел ,
Бе асо маълум шавад роҳи даҳан кӯрро

ххх

Мурда ба дарё меравад, дидам , ки шалғам мехӯрад
Шалғам хӯрад кофир шавад

ххх

Баъд аз палов ҳазми таом
Ҳафтод даҳан ду лунҷа нон.... -

— Мирзои девони Амир Олимхон — ташкилотчии театр...Ин чи тавр ба вукуъ омадааст?

— Солҳои 1920 дар Бухоро вазъияти сиёсӣ дигар мешавад. Падарамро ҳамчун мирзои Амир таъқиб мекунанд. Ӯ бо маслаҳати дӯстону устодонаш соли 1923 дар қатори дигар ҷавонони лаёқатманд ба институти маданию маърифатии Шарқи шаҳри Маскав барои хондан меравад ва дар он ҷо бо Соро Эшонтӯраева, Маннон Уйғур, Аброр Ҳидоятов шинос мешавад. Баъд ба шаҳри Қаршӣ баргашта ба сохтани асбобҳои мусиқӣ мепардозад. Шумораи асбобҳои мусиқӣ ба даҳто мерасад ,сипас ба ӯ барои созмон додани гурӯҳи бадеӣ рухсат медиҳанд. Ӯ ба ин гурӯҳ ҷавонони соҳибистеъдодро ҷалб мекунад ва соли 1932 дар замири ҳамин гурӯҳи бадеӣ — театри шаҳри Қаршӣ ташкил карда мешавад. Падарам ҳамчун раҳбари театр бо кӯшишу ғайрати зиёд кор мекунанд: консертхо ташкил мекунанд , ҳатто духтарони маҳаллиро низ ба санъат ҷалб менамоянд. Бу дунё ишларин тушунмоқ маҳол, Сиртмоқ тушса тугишган ҳам бегонадир — Аз ҷониби «Зарринқалам» бо яъсу ноумедиҳо иншо шудани ин сатрҳоро эзоҳ медодед... — Падарам, шахси ҳалол, ростгӯй ва нотарс буданд. Чуноне ки ҳозир гуфтам, он кас як-ду духтари маҳаллиро низ ба театр ҷалб намуда, концертҳо намоиш медоданд. Рӯзе як дастёри амалдори ҳамонвақта пеши падарам омада мегӯяд, ки «амалдор шахси нозуктаъб асту чи мешуд, ки ҳамин духтарони театр тез-тез ба хизматаш мерафт». Аз ин суханон падарам дарғазаб шуда мегӯянд: «Духтарони маҳалларо бо сад азоб ба театр овардаам. Агар раҳбарат одами маърифатпарвар бошад, барои сафи онҳоро зиёд намудан ёрӣ расонад! Духтарони театр фарзандони мананд ба ғайр аз саҳнаи театр дар ҷои дигар намерақсанд!» Ин суханони ҳақ ба сари қиблагоҳам сарсонию саргардониҳо меорад. Ӯро дар идораи боло «писари бек, душмани тараққиёт, рӯзҳои гузаштаро пазмон шудааст» гӯён муҳокима мекунанд ва қисматашро ҳал карданӣ мешаванд. Дар ин маҷлис яке аз ҳаммаслакони ӯ — Искандар Анваров иштирок карда буд. Зуд ин хабарро ба ӯ мерасонад ва барои ҷон ба саломат бурдан ёрӣ мерасонад .Падари бечораам худи ҳамон рӯз ба поезд часпида ба Бухоро, баъд ба Самарқанд мераванд. Дар он ҷо одамони наздиктарин ҳам ба хонаашон роҳ намедиҳанд. Бо сад азоб худро ба шаҳри Узани Қирғизистон мерасонанд. Дар он ҷо дар хонаи яке аз дӯстон ду сол истиқомат намуда, бо чорвопарварӣ машғул мешавад. Асбобҳои мусиқӣ, театр, ёру дӯстони қаршигиро пазмон мешуд ва роҳи ба Ватан баргаштанро меҷуст. Ниҳоят ҳамчун «писар»-и як чӯпон дар курси зоотехниктайёркунии шаҳри Самарқанд таҳсил мегирад. Дар солҳои ҷанги ҷаҳонӣ ва баъд аз он падарам ҳамчун зоотехник дар деҳаҳои Қамашӣ, Ҷейнов, Помук, Хуҷахайрон, Касбӣ кор карда ба чӯпонҳо маслиҳат медоданд. Гоҳо дар дашту адирҳо аз кулвори худ танбури худро баровардa менавохтаанд. Аз рӯи гуфти чорводори касбигӣ Субҳон Рӯзиев «ҳамаи чӯпонҳо аз аслу насаби Танбурӣ хабардор буданд, лекин ин сирро махфуз медоштанд» — Танбурӣ то охири умр бо чорводорӣ машғул шуданд? — Не. Вақтҳои охир ба шаҳри Қаршӣ баргашта дар мактабҳои шабонаи шаҳри Бешкент, Аврора аз мусиқа сабақ додаанд. Пирамард чӯби дарахти тутро ба даст гирифта, ба тарошидан оғоз намуд. — Ҳоло бо сохтани чӣ гуна асбоби мусиқӣ машғул ҳастед? — Ҳофизи номие тор фармудааст. Бо сохтани он машғулам Дар паҳлӯям домодам (устоди Донишгоҳи давлатии Қаршӣ) ва набераам ёрӣ мерасонанд. Насиб бошад, ҳунари моро онҳо давом медиҳанд. Ман бошам ҳоло тез-тез лакот шуда истодаам. Одамизод дар дунё сутун нест. Яке пеш, дигаре қафо ба қавли Хайём ҳама якояк биравем. Ӯ рубоби қашқариро ба даст мегирад:

Дӯстлар келинг Қаршига
Шаҳарларнинг нақшига

Чеҳраи пирамард арақшор мегардад, ӯ месарояду менавозад. Ба назарам рубоби қашқариву торҳои дастаашон бо садафҳои Ҳиндустон оро додашуда , танбурҳои нақшинкори дар дӯкон бо тартиб чидашуда ба рақс медароянд. Симои андешаманди Абдулло Қодирии Танбурӣ, ки дар девор овезон аст, гӯё ҳамаи инро мебинаду умри дубора мебинад.

Усто Иноят бо мо хайру хуш карда боз сари кор мешинад: тақ-туқ ,тақ -туқ...

Улдон ҚАРАЕВА,
мухбири «Овози тоҷик»
дар вилояти Қашқадарё.

Навгониҳои Тоҷикистон

Вохӯрӣ бо намояндагони сектори сеюм

Мулоқоти Президенти Ҷумҳурияти Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмонов бо сарварони ташкилотҳои номдори ғайриҳукуматии мамлакат дар Душанбе ба амал омад. Ташаббускори он сарварони панҷ маркази рушди ҷамъияти шаҳрвандӣ буданд, ки дар ҳудуди ҷумҳурият арзи ҳастӣ мекунанд.

Мулоқот имконияти калонро дар бобати муҳокима кардани муаммоҳои ғуншуда дар бахши пурзӯр кардани шарикии иҷтимоӣ, ба миён овардани бисёр масъалаҳои умда ва пеш гузоштани таклифҳои мушаххасро фароҳам овард. Дар мулоқот зикр ёфт, ки тамоили рушди бозоргонӣ авҷ гирифта, ба ташкилотҳои ғайриҳукуматӣ имконияти фоида расонданро таъмин сохт. Зарур аст муқовимати хуфиёнаи ҳукуматдорон нисбати ташкилотҳои ғайриҳукуматӣ бартараф сохта, саъю кӯшиши умумӣ барои шукуфонии Тоҷикистон сафарбар гардад ва ба фароҳам овардани монеаҳои манфие роҳ набояд гузошт, ки он ба рушди соҳаи иҷтимоӣ халал мерасонад.

Корвон ба Суғд омад

Ба Хуҷанд корвони «Ваҳдат» расида омад. Ва тадбири мазкур се сол боз паи ҳам гузаронда мешавад. Иштирокдорони корвон, ки аз сад нафар зиёданду намояндагони зиёиёни эҷодкор, нависандагон, шоирон ва олимони номдор ва дигар соҳибони касбу кор аз шаҳрҳо ва минтақаҳои Тоҷикистон мебошанд, фаъолияти худро аз деҳаи Кулмаи вилояти худмухтори Бадахшони кӯҳӣ сар карда, то ба вилояти Суғд расида омаданд. Аз рӯи суханони мудири сектори муносибатҳои байнимиллии шӯъбаи оид ба масъалаҳои иҷтимоиву фарҳангӣ ва равобит бо воҳидҳои ҷамъиятиву сиёсӣ Дӯст Дӯстов маълум мегардад, ки филфавр баъди ба Хуҷанд омадан гулдастаҳо ба пояи ҳайкали Исмоили Сомонӣ гузошта, ҷойҳои таърихии ба диққат сазовори шаҳр аз назар гузаронда шуд. Ҳангоми дар Хуҷанд будани иштирокдорони корвон дар конфронси умумиҷумҳурӣ бахшида ба 10-солагии Иҷлосияи 16-уми Шӯрои Олии Ҷумҳурияти Тоҷикистон иштирок намуданд.

Офати табиӣ:осори он

Маблағи умумие, ки офат ба соҳаи кишоварзии вилояти Суғд расондааст, аз 1 миллиону 624 ҳазор сомонӣ гузаштааст. Аз боронҳои пай дар пай, жолаву сел 12 ҳазору 640 гектар пахтазор зарар диду деҳқонон маҷбур шуданд кишти такрорӣ гузаронанд.

Чуноне ки сарвари раёсати кишоварзии вилоят Қурбонбой Каримов хабар медиҳад, нисбати ҳамин давраи соли гузашта моҳҳои апрелу май имсол боронгариҳо 6,1 маротиба зиёд рух доданд. баробари ин ҳарорати миёнаи ҳаршабонарӯза нисбати меъёр 2,4 баробар паст буд.

Ба фикри сарвари идораи кишоварзӣ боронгариҳо барои зиёд гардидани озуқаи чорво мусоидат кард. Аз ин рӯ то ҳол дар вилоят 45 ҳазор тонна хошоки дурушт тайёр гардидааст, ки нисбати соли гузашта 31 ҳазор тонна зиёд аст. Ғаллакорон ҳам аз чашмдошт бештар ғалла мебардоранд.

Пешомадҳои муносибатҳо

Ноиби Нахуствазири Тоҷикистон Ҳоҷиакбар Тӯраҷонзода Вакили муваққатии корҳои Ҷопон дар Тоҷикистон Такаши Камадаро мувофиқи илтимосаш пазируфт. Дар рафти мулоқот вазъи муносибатҳои кунунии дуҷонибаи тоҷикистониву ҷопонӣ ва силсилаи масъалаҳои рушди минбаъдаи он маврид баррасӣ қарор гирифтанд. Ноиби Нахуствазири мамлакат ба равобите, ки байни ду давлат ба амал омадаасту Ҷопон расондани кумакро ба Тоҷикистон давом медиҳад, баҳои баланд дод. Вай зикр намуд, ки имрӯзҳо айёми таҳкими заминаи ҳуқуқии ин муносибатҳо расидааст ва ба он ба имзо расондани созишнома дар соҳаи ҳамкории тиҷоративу иқтисодӣ ва сармоягузорӣ хизмат мерасонад.

Ҳ.Тӯраҷонзода ба чунин соҳаҳо, аз қабили кишоварзӣ, радиоэлектроника, азнавкоркарди маҳсулоти пахта ва пилла, истихроҷ ва азнавкоркарди тилло ва ғайра истода гузашт.

Такаши Камада ба қаноатмандӣ зикр намуд, ки сафари ба қарибинаи ҳайати вакилони давлатии Ҷопон ба Тоҷикистон, ки дар рафти он масъалаҳои амният мавриди муҳокима қарор гирифт, босамар гардид ва натиҷаҳои мусбӣ хоҳад бахшид.

Нигоҳ дошта мешавад

Аз рӯи маълумоте, ки ба «Вароруд» аз раёсати вилоятии гумрукии Вазорат оид ба даромадҳо ва маблағҳои Ҷумҳурияти Тоҷикистон пешкаш кардааст, маълум мегардад тамоили кам гардидани муовизаи моли берунаи вилояти Суғд аз рӯи натиҷаҳои панҷ моҳ нигоҳ дошта мешавад. Ва ин муовиза дар ҳамин давраи соли гузашта 97 миллиону 801 ҳазор долларро ташкил дода бошад, моҳҳои январ—маи соли кунун он ба 84 миллиону 450 ҳазор доллар баробар шудааст. Муовизаи моли беруна, ки ба 13 миллион доллар кам гардидааст, асосан аз ҳисоби содироти мол рух дод. Содирот нисбати ҳамин давраи соли гузашта ба 9 миллион доллар кам гардидааст. Ва он пеш аз ҳама ба кам шудани нархи ашёи хом дар бозори ҷаҳонӣ, аз он ҷумла нахи пахта алоқаманд мебошад. Бурдани меваи хушк ҳам кам гардид. Вале содироти мол ба Ҷумҳурияти Исломии Эрон назаррас афзудаасту ба 1,4 миллион доллар расидааст. Ҳол он ки нишондиҳандаи мазкур дар ҳамин давраи соли гузашта ба 18,8 ҳазор доллар баробар буд.

Чун пештара аз Федератсияи Россия бештар мол оварда мешавад. Ва сатҳи он чун соли гузашта мебошад. Вале овардани мол аз Ӯзбекистон ва Туркманистон нисбати соли гузашта кам гардидааст. Аз Қазоқистон бошад, зиёд шудааст. Ба ҳудуди вилоят дар тӯли панҷ моҳ 65,3 ҳазор тонна ғалла, 38,4 ҳазор тонна орди гандум, маҳсулоти нафтӣ, воситаҳои нақлиёти рӯизаминӣ, таҷҳизоти мухталиф оварда шудаанд.

Пивопазӣ дар Турсунзода

Навъи нави пивои австриягӣ, ки «Лачер» ном дорад, корхонаи ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «Регар-геха»-и ноҳияи Турсунзода истеҳсол мекунад, ки ба сокинони Тоҷикистон манзур гардидааст. Заводи пивопазии «Регар-геха» бо ҷонибдории фирмаи «Геха»-и Австрия сохта шудааст.

Директори корхона Рустам Бобоҷонов хабар дод, ки пиво аз ашёи хоми аз нигоҳи экологӣ соф, оби мусаффои Қаротоғ аз рӯи технологияи Австрия тайёр карда мешавад. Ва онро дар ноҳияҳои ҷумҳурият, махсусан шаҳри Душанбе бесаброна мунтазир мегарданд.

«Туркистон-пресс-«Вароруд».

«Ғалла-2002»

Ҳосили ғайричашмдошт

Дар адирҳои хоҷагии ширкатии ба номи Навоии ноҳияи Чуст Сарсончап хоҷагии фермерии«-Бунёд»-и чорвопарварӣ махсус гардонидашуда арзи вуҷуд дорад.

Аъзоёни хоҷагии фермерӣ таҳти сарварии Тоҷиаҳмад Пардаев соли ҷорӣ аз ҳар гектар 90 сентнерӣ ҳосил бардошта ба хирмани давлат 48 тонна ғалла супурд. Маъракаи ҷамъоварии ғалларо муташаккилона ба анҷом расонданд.

Мо аз Тоҷиаҳмадака дар бораи аҳамияту бартарияти фермерӣ пурсон шудем ва ӯ чунин посух дод:

— Ислоҳот самари худро нишон медиҳад. Соли 1991 мошини сабукрави хеш «Жигули»-ро фурӯхта, 4 сар чорво харидам. Имрӯзҳо шумораи чорво ба 60 сар расид. Боз соҳиби мошини «Жигули» шудам. Инчунин 4 трактор дорам. Алҳол ба қитъаҳои аз ғалла холишуда ҷуворимакка коштем.

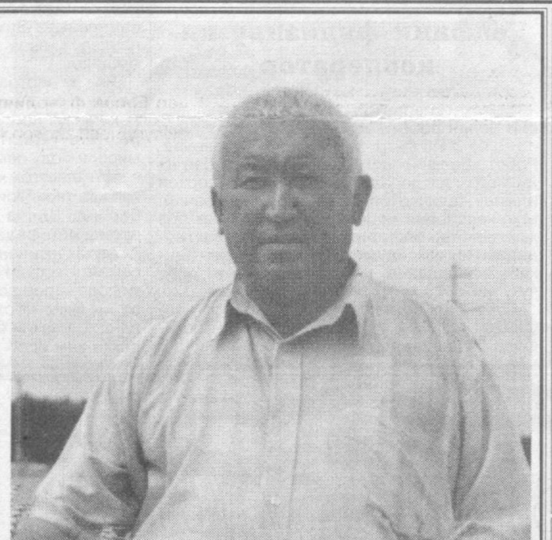

Дар хирмани деҳқон ҳатто ҳаққи мӯрчаҳо низ ҳаст мегӯянд дар урфият. Дар анбори Тоҷиаҳмад фермер ғаллаи бисёр ҳаст ва зиёда аз як тоннаашро ба оилаҳои камбисот эҳсон карданием.

Анвар МУРОДОВ.

Дар акс: фермер **Тоҷиаҳмад Пардаев** дар ғаллазор.

Суратгир муаллиф.

Ба пешвози 70-солагии Нукус

Тадорук

Имрӯзҳо барои муносиб пешвоз гирифтани ҷашни 70-солагии Нукус тайёрии ҳаматарафа дида мешавад.

Имрӯзҳо кӯчаву хиёбонҳои шаҳр ободу зебо гардонда, биноҳои нав қад мекашанд, биноҳои кӯҳна бошанд, дар пойгоҳи талаби анъаноти меъмории замонавӣ аз тармим мебароянд.

Мувофиқи қарори Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ҷашни шаҳр бинои Беморхонаи якуми ҷумҳурӣ ҳам таҷдид мегардад. Ва ин кори масъулиятнокро аҳли меҳнати раёсати сеюми бинокории Ҷамъияти саҳҳомии «Қароқалпоқфуқаросаноатқурилиш» ба иҷро мерасонанд.

—Барои пурра аз таҷдид баровардани бинои мазкур 350 миллион сӯм харҷ мегардад. То ҳоли ҳозир беш аз 80 миллион сӯмина кор ба иҷро расид,—мегӯяд сарвари қитъаи бинокории раёсати сеюми бинокорӣ Собит Омонтӯлиев.—Ҳоли ҳозир дар иншооти мазкур беш аз сад нафар бинокор меҳнат мекунад.

Фаъолияти мазкур мувофиқи фармоиши Сарраёсати сохтмони иншоотҳои коммуналии шаҳри Нукус ба иҷро расонда мешавад. Боми беморхона тамоман аз нав карда, дигар корҳои бинокориву васлгарӣ ба иҷро мерасанд. Дар рӯзҳои наздик корҳои пардоздиҳӣ оғоз меёбанд.

А.ОРТИКБОЕВ,
мухбири ӮзА.

Босамарии бозори меҳнат

Вилояти Намангон яке аз масканест, ки аҳолиаш дар ҷумҳурият аз ҳама зич ҷойгир гардидааст. Ва табиист, ки он тақозо дорад диққату эътибор ба масъалаи таъмини аҳолӣ бо шуғл пурзӯр гардонда шавад. Бо назардошти вазъи бозори меҳнат барои солҳои 2001-2005 барномаи махсус таҳия гардидааст, ки ба созмон додани коргоҳҳо дар маҳалҳо, баланд бардоштани сатҳи зиндагонии аҳолӣ нигаронда шудааст. Ва 75,2 фоизи шаҳрвандоне, ки соли 2002 ба шӯъбаҳои шуғл мурочиат карданд, бо кор фаро гирифта шуданд.

Шӯъбаҳои шуғл якҷоя бо ҳокимиятҳои маҳаллӣ ва дигар ташкилотҳои манфиатдор дар шаҳру навоҳӣ ярмаркаҳо мегузаронанд.

Дар нимаи якуми соли кунун ярмарка бо иштироки 535 корхона, ташкилот ва хоҷагиҳои ширкатӣ гузаронда шуд. Дар онҳо ба аҳолӣ 3 ҳазору 187 ҷои корӣ пешкаш гардид.

—Дар ташкили ярмаркаҳо ҳокимиятҳо ва дигар ташкилотҳои манфиатдор аз наздик кӯмак мерасонанд,—мегӯяд сарвари Сарраёсати оид ба меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҳокимияти вилояти Намангон Баҳриддин Абдуллоев.— Одатан ҷиноятҳо аз тарафи одамоне содир мегардад, ки дар ягон ҷо кор намекунанд. Ва он ба вилояти мо низ хос аст. Аз ин рӯ мо мунтазам диққату эътиборро ба созмон додани коргоҳҳои нав, ҷалб сохтани аҳолӣ, махсусан ҷавонон ба меҳнат нигарондаем.

Шӯъбаҳои шаҳрӣ ва ноҳиявии шуғл ҷавонони бекорро ба соҳаи кишоварзӣ дар пойгоҳи пудрат, мавсимӣ ва доимӣ ба кор ҷалб карда, дар айни замон ба зиммаашон корҳои ҷамъиятии музддиҳандаро мегузоранд.

Қариб дусад ҷои кор дар корхонаҳои муштарак, аз қабили ӯзбекистониву фаронсавии «Миришкор», ӯзбекистониву литвонии «Йигирув-тукув ҳиссадорлик жамияти»-и шаҳри Ҳаққулобод, корхонаи фаръии «Блок-Шамшир»-и ҷамъияти масъулияташ маҳдуди «Мармар-Ф»-и шаҳри Чуст ба вуҷуд оварда шудаанд.

И.РАЗЗОҚОВ,
мухбири ӮзА.

Ҳамзамонони мо

Ҳар кас, ки дар ин замона ӯро ғам нест

Мусоҳиба

Оғоз

Дар воҳаи Сурхон ҳофизи машҳур аст ӯ. Дар ҷумҳурӣ на ҳама медонанд ӯро. Барои тарғибу ташвиқи худ мисли дигар ҳофизҳо идораи телевизион ва радиоро охурча мекунад Асадулло Қаландаров худ мегӯяд: бигзор сурудҳои маро на ҳама писанданд, мухлисони худро дошта бошам бас.

Вохӯрии тасодуфӣ

Шеърҳои ин ҳофизи хушадоро бисёр шунида будам. Вале дидани дидори ӯ ба ман муяссар нашуда буд. Рӯзе ба ГЭС-и Тӯпаланг омадам аз паи иҷрои кори идора. Сардорро интизор будам. То омадани сардор дар утоқи корӣи муҳандиси моҳир Нуралӣ Холиқов нишаста будем. Асадулло дар ин ҷо будааст, ӯро бо мо мудири шӯъбаи кадрҳо шинос намуд. Хеле хурсанд шудам аз ин шиносоии тасодуфӣ. Сӯҳбати мо чунон қӯр гирифт, ки ҳатто нақшаҳои он рӯзаам аз ёд рафта буд.

Сӯҳбат

— Чаро касби муҳандисиро пеша кардед? Ин амри тасодуф аст ё амри тақдир?

— Ман ҳеҷ гоҳ ин касбу корро пеша карданӣ набудам, дар гӯшаи хаёлам низ набуд. Баъди хатми мактаби миёна ба Донишкадаи ҳунарии шаҳри Душанбе ҳуҷҷат супоридам. Имтиҳони маҳорат ва адабиётро дар назди устодон Аҳмад Бобоқулов, Барно Исҳоқова қаноатбахш супоридам, вале аз имтиҳони торих комёб нашудам. Хеле дилшикаста шудам, баъди ин воқеа. Хайрият,шеъру суруд будааст, набошад дилам аз бухсу алам мекафид. Сурудҳои ғамангез мехонданд он замонҳо. Ба хизмати ҳарбӣ рафтам, сурудеро бо номи модар иншо кардам ва бо мақом даровардa сурудам онро. Фироқи модар, хешу табор, ёру дӯстон, ба донишгоҳ комёб нашуданам, хулосаи ман он вақт фақат ба хондани шеърҳои ҳузновар майл доштам. Ин шеърро пас аз хизмати ҳарбӣ дар як тӯйе хондам, занаки миёнсолеро ашк дар дида дидам.

Аз дафтари хотирот

Асадулло акнун ба синни 11 қадам монда буд. Дар мактаби воқеъ дар деҳи зебоманзари Хуфар (баъзеҳо маънои ин калимаро хубтар маънидод мекунанд, ба аслаш муфиқ аст. Н.Р.) таҳсил мекард. Мактаб манбаи илҳоми ӯ буд. Дарси дӯстдоштааш суруд ҳисоб меёфт. Дар хона, дар кӯча, дар синфхона, хулоса дар куҷое меомад, ӯ суруд мехонд. Вале то ҳол дар давраи бегона суруд нахонда буд ӯ. Дар як тӯй ба ҳолаш намонданд, ки чанд суруд хонад. Ниҳоят, рӯяшро дар доира пинҳон карда чанд суруд хонд. Махсусан, суруди Ҷӯрабек Муродов «Рӯзе, ки кард Маҷнун ҷонро фидои Лайлӣ», ки он солҳо дар байни халқ хеле машҳур шуда буд ба ҳозирон писанд омад. Касе се сӯм бахшиш дод. Пас аз ин бародараш Саидакбар барои ӯ як рубоб харида дод. Эҳа шодии ӯ интиҳое надошт. Дар деҳа аз ӯ хушбахт набуд. Шабу рӯз суруд мехонд. Боре ҳангоми намозхонии падараш ӯ надониста суруд мехонад. Падар бо ҷаҳл рубобро аз дасташ гирифта мешиканад. Пас аз ин бе дасту по мемонад ӯ. Соли дигар аз пасандози хеш боз рубоб мехарад.

Сӯҳбат

Аксарияти сурудҳое ки шумо мехонед аз репертуари ҳофизони машҳур Аҳмад Зоҳир ва дигар хонандаҳои эронию афғонӣ иборат мебошад? Оё шумо оҳанги худ, суруди худро надоред?— Ҳар кас то шеваи худро пайдо кардан ба ин ё он ҳофиз пайравӣ мекунад. Аҳмад Зоҳир аз оғози фаъолияташ ба ҳофизон Муҳаммадрафеъ ва Муҳибулло пайравӣ мекард. Ҳеҷ кас яку як бора роҳи худро дар ҷодаи санъат пайдо накардааст. Ба қарибӣ 8 ғазалро аз осори Ҷалолиддин Румӣ ва Мирзо Соиб ба оҳанг даровардам.

— Шумо бештар хондани чӣ гуна сурудро дӯст медоред? Оё ба хондани сурудҳои эстрадӣ завқ доред?

— Ҳар фард ҷаҳонбинии махсусе дорад. Ман хондани шеърҳои сабукро ҳеҷ гоҳ намепарастам. Вале, сад афсӯс, ки на ҳама шунавандаи имрӯзаи мо шеъри классикиро мепарастад. Чаро? Муддати мадиде дар гӯши мо шеърҳои дар васфи пахта, тракторон ва ғайра бахшидашуда садо доданд. Чӣ мегӯед, ки гӯши мо ба шунидани чунин сурудҳо одат карда буд. Дигар ин ки дар мактаби миёна таълими адабиёти классикӣ хеле сатҳӣ ба роҳ монда шудааст. Ҳама ба қавле «сарам дилам» дарс медиҳанд.Агар инро ба омӯзгорон гӯед, онҳо зуд чандин норасоиҳоро сабаб меоранд. Дар ин маврид ӯ ҳақ аст. Ва солисан, то он даме ки мо аз дину оин, мазмуни Қуръони шариф, илми тасаввуф огоҳ набошем, ҳеҷ гоҳ шеърӣ классикони худро фаҳмида наметавонем.

Аз дафтари хотирот

Воқеан ҳам Асадулло аз оғози ҳофизиаш ба хондани ҳар гуна сурудҳои сабук майл накардааст. Ӯ шеръҳоеро мепарастад, ки дар он ғаму шодии одамон акс ёфта бошанд.

Асадулло Баҳриддин ном бародар дошт. Ӯ комбайнрон буд. Ногаҳон бемор мешаваду вафот мекунад. Ғаму андӯҳи фироқи бародарашро аз дил дур карда наметавонист.—Боре ғазалиёти Соибро мутолиа мекард. Аз ин ҷо ғазалеро ёфт, ки ҷавобгӯи ғаму андӯҳи ӯ буд. Ниҳоят ин ғазалро ба оҳанг даровардa суруд. Он писанди ҳамагон гардид.

Сӯҳбат

—Яъне шумо шеърҳоеро, ки оҳанги ҳузнангез доранд, меписандед?

—Пас аз консертҳои мӯҳташам аз ҳофизи машҳур Аҳмад Зоҳир мухлисон мепурсанд, ки шумо писари Садри Аъзамед. Чаро бештари сурудаҳои шумо бӯйи ғаму андӯҳ доранд? Сабаб чист? Ӯ бо хотири ошуфта мегӯяд: Ҳа, ҳаёти ман осуда аст. Вале мардуми ман, шунавандаи ман аксар муфлисанд, бечораанд. Оё ба дили онҳо рақсу бозӣ кардан, хурсандӣ намудан намегунҷад? Чаро ман дар ин ҳолат сурудҳои шӯх хонам ҷавоб медиҳад ҳофиз.

Пас аз консертҳои мӯҳташам ҳаводоронаш бечораҳолон Аҳмад Зоҳирро ҳалқавор печонда мегирифтанд, аз ӯ садақа мепурсиданд. Ӯ дар ин ҳолат бо овози баланд гиря мекард. Дӯстонаш сабаб мепурсиданд. Ӯ мегуфт: мехоҳам, ки мардуми ман муфлис набошад. Шоири шаҳир Ҳилолӣ мегӯяд:

Ҳар кас ки дар ин замона ӯро ғам нест
Ё одам нест, ё аз ин олам нест.

(Давомаш дар саҳ.4)

Ҳар кас, ки дар ин замона ӯро ғам нест

(Аввалаш дар саҳ.3)

— Агар хато накунам, шумо ҳоло раҳбари дастаи «Орёно» мебошед.

— Солҳои зиёд дар дастаи «Парвин» кор кардам. Муддате дар дастаи «Ҷаҳоноро» фаъолият доштам. Аз ҳамкорони собиқам озурда нестам. Онҳоро ҳамчун ҳофизони хушадо эҳтиром мекунам. Вале дар дилам ҳамеша орзу мекардам, ки дар дастаи мустақил кор кунам. Дар ин бора бо дӯстонам Нуралӣ Холиқов, Муродқул Ашрафов, Саидумар Холов маслиҳат кардем. Бо маслиҳату ёрии онҳо дастаи ҳунарии хешро «Орёно» ном гузоштем. Ҳоло фаъолиятамон чандон бад нест. Дар шаҳри Тирмиз дар маркази ноҳия дар назди сохтмончиёни сохтмони «Тӯпаланг» барномаҳо намоиш додаем. Азбаски худи ман дар сохтмони «Тӯпаланг» ҳамчун муҳандис кор мекунам тамоми тадбирҳои сохтмончиён бе иштироки мо намегузаранд. Махсусан овози ҳофизон Иқроршо Абдуназаров ва ҳунари Аҳтамҷон Ҳакимов, Наимҷон Ҳакимов ба мухлисон писанд аст.

—Мегӯянд, ки ба қарибӣ ба шаҳри Хуҷанди бостон рафта ба дидори ҳофизи машҳур хонандаи сурудҳои классикӣ Боймуҳаммад Ниёзов мушарраф шудаед?

— Бале, сабки ин ҳофизи хушадоро дӯст медорад. Шунидани сурудҳои ӯ барои ман манбаи илҳом аст. Дар Хуҷанд ба зиёрати эшон мушарраф шудам. Устод каме бемор буданд. Аз ноҳияи Сариосиё омадани моро шунида гӯё болу пар кушоданд, бемории хешро фаромӯш карданд. Гуфтанд, ки аз он роҳи дур барои дидорбинии банда омадани шумо давлати бузург аст, барои ман сабти чандин сурудҳояшонро тӯҳфа карданд. Ҳамроҳи он кас ба навор афтидем. Бароям аз ин тӯҳфаи қиматбаҳое нест дар зиндагӣ.

— Асадулло дар охир мехостам як лаҳзаи ибратангезеро аз ҳаёти ҳофизони машҳур нақл мекардед, ки барои ҳамагон ҷолиб бошад?

— Боре як гурӯҳ ҳаммаслакони ҳофизи машҳур Ҳоҷӣ Абдулазиз базм меороянд. Ҳозирон аз ҳофиз хоҳиш мекунанд, ки чанд суруди дилангез хонад. Ҳофиз пас аз хондани чанд суруд як суруди дилошӯбро оғоз мекунад. Ҳамин лаҳза ба базми онон хонуми зебои рус, ки чанде қабл аз ин ба аморати Бухоро ба ҳайси корманди сафорат омада буд, дохил мешавад. Ин лаҳза ҳамагон аз дидани ин хонуми зебо ҳуш аз сарашон парида ба ҷониби ӯ мутаҳаййирона назар меафкананд. Нигоҳи ҳофиз низ ба он хонуми зебо меафтад ва бадоҳатан ба дунболи он мисраҳои дилангез чунин байтҳоро зам менамояд:

Ногаҳон дар базм
пайдо дилбари маккора шуд,
Аз фурӯғи оразаш дил
дар барам сад пора шуд.
Ҳуш аз сар, сабр аз дил
тоқатам аз каф рабуд
Тоати садсолаам торочи
як наззора шуд.

Хондани ин мисраъҳо ба ҳама писанд меафтад ва ба ҳофиз аҳсант мегӯянд.

— Барои сӯҳбати дилангезу гуворо ба шумо як ҷаҳон ташаккур! Зинда бошед.

— Сипосгузорам.

Сӯҳбаторо Нуралии Раҷаб, узви иттиҳоди журналистони Ӯзбекистон.

Сар то сари Роҳи Абрешим

Автопойгае, ки бо ташаббуси консерни «Ӯзавтойӯл» ва фирмаи олмонии «Виртген интернатсионал Гмбн» гузаронда шуда буд, дар Тошканд поён ёфт.

Дар маркази технологии консерни олмонӣ бахшида ба ҷамъбасти давраи дуюми автопойгаи даҳрӯза, ки бо маршрути «Тошканд—Андиҷон—Ош—Иркештам—Оқсу—Корла—Турфон—Урумчӣ» ва бо ҳамин маршрут ба қафо гаштан шуда гузашт. Дар он иштирокчиёни автопойга, намояндагони сафоратхонаҳои ҶФО, ҶХХ, намояндагони воситаҳои ахбори оммавии ватанӣ ва хориҷӣ ҳузур доштанд.

Давраи аввали автопойгаи ёздаҳрӯза «Гамбург—Тошканд», ки сар то сари трассаи Роҳи бузурги абрешим дар даҳаи сеюми моҳи апрели соли ҷорӣ ба анҷом расид, ки вай дар арафаи конференсияи дуюми байналхалқии комиссияи байниҳукуматии (МПК) ТРАСЕКА, ки дар он Ӯзбекистон раис интихоб шуда буд, рост омад.

Ҳарду давраи пойгаи автомобилӣ бо мақсади тадқиқи имконияти дар амал истифода бурдани маршрутҳои нақлиётӣ, мувофиқаткунии он ба стандартҳои ҷаҳонӣ, хизматрасонӣ ҳангоми сафар, чораёни гузарондани тадбирҳои гумрукӣ ва инчунин кор карда баромадани тавсияҳои амалӣ барои мувофиқсозии онҳо якҷоя бо мамлакатҳои иштирокдори лоиҳаи ТРАСЕКА гузаронда шуд.

Намояндагони автопойга якҷоя бо вакилони намояндагиҳои Ӯзбекистон, Қирғизистон ва ҶХХ кушоиши расмии пункти назоратӣ ва рухсатӣ (КПП) «ИРКЕШТАМ», ки 20 маи соли ҷорӣ ба амал омаду алҳол дар як маром кор мебарад, иштирок доштанд. Вай стансияҳои хизмати техникӣ, меҳмонхона, пункти асъоривазкунӣ ва дигар обектҳоро дарбар мегирад.

Дар маросими тантанавии кушоиши пункти назоратию рухсатӣ таъкид гардид, ки тарафи оғози онро ҳамчун яке аз звеноҳои муҳими тавлиди магистрали қадимаи Роҳи азими абрешим, ки мамлакат ва халқҳоямонро дар давоми беш аз 20 аср ба якдигар вобаста кардааст, меҳисобанд. Минбаъд вай ҳамчун пункти такягоҳи роҳи байни трансконтиненталии Европаю Осиёи ТРАСЕКА хизмат хоҳад кард. Боз таъкид гардид, ки ба муносибати кушоиши он рафтуои сайёҳон ва моливазкунии байни Чин, мамлакатҳои минтақа, давлатҳои ИДМ ва Аврупо меафзояд. Лоиҳаи яксолаи гардиши молии пункти назоратию рухсатӣ 300-500 тонна, гардиши мусофиркашонӣ бошад, ба 100-200 кас баробар аст.

Дар конференсияи матбуотии автопойга ҳамчун мактаби омӯзиши таҷрибаи якдигар дар сохтмони роҳҳои калону васеи автомобилӣ баҳои баланд дода шуд.

Алҳол дар сохтмони автомагистрали Андиҷон—Тошканд—Нукус—Қӯнғирот технология ва механизатсияи навтарини олмонӣ истифода бурда мешавад. Ҳамин тавр, дарояндаи наздик маҳалҳои аҳолинишини мамлакатамон бо автомагистралҳои Қирғизистон, Чин, Қазоқистон ва давлатҳои Кавказ ва Ғарб пайваст гардида, Роҳи азими абрешим ба воситаи кӯпруки пайвасткунанда хизмат мерасонад. Ин дар навбати худ ба инкишофи минбаъдаи алоқаҳои мамлакату халқҳо мусоидат карда, беҳтар гардидани фаровонҳолии аҳолии минтақаю ҷаҳонро таъмин хоҳад кард.

ОИ«Ҷаҳон».

Истироҳати бофароғати тобистона

Бо хушу хурсандӣ ва шавқмандӣ

Ҳавои тобистон ҳарчанд тафсон бошад ҳам, вале дар ин истироҳатгоҳ осори онро ҳис намекунед. Боди форам мевазад, ҳарорат ҳам он қадар баланд нест. Ҳавои соф, оби мусаффо ба тан роҳат мебахшад.

Нисфирӯзӣ фаро мерасад. Дар даромадгоҳи истироҳатгоҳ гурӯҳи бачагон бо сарварони худ пайдо мешаванд. Онҳо мактабхонони деҳоти Қароқалпоқистон буда, аз сайру саёҳати ҷойҳои зебои Оқтош баргаштаанд. Баъзеҳо монда шуда бошанд ҳам, пешонаи арақшорашонро пок карда, баҳсу мунозираро давом медоданд, дар хусуси маҳал ину он гӯён худро ҳақ баровардани мешуданд. Ва танҳо ба баҳси онҳо сарвар ҳамроҳ гардида, ҳақ будани як тарафу ноҳақ будани ҷониби дигарро баён месозаду бо ҳамин оромӣ ҳукм меронад.

Аз сӯҳбат бо бачагон маълум мегардад, ки дар рафти сайру саёҳат онҳо аз бисёр чиз бархурдор гардидаанд, дониши худро дар бораи табиати Ӯзбекистон, ҷойҳои аз ҳама хушманзари Ватани хеш ғанӣ гардонданд. Ва инро ҳангоми тановули хӯрок, ки ошпаз А.Мамитов тайёр кардаасту ба бачагон хеле писанд афтода, пай мебарем. Бачагон аз кадом гиёҳҳо барои хӯрок истифода бурдани ошпазро баён мекунанд ва аз хусуси ин рустаниҳо тавсифи хешро баён мекунанд.

Ва чунин ҳолат қариб, ки ҳар рӯз дар истироҳатгоҳи «Алоқачӣ», ки барои фарзандони кормандони соҳаи алоқаи ҷумҳурият кушода шудааст, рух медиҳад. Истироҳатгоҳи мазкур дар яке аз ҷойҳои хушманзари ноҳияи Бӯстонлиқ ҷойгузин аст.

—Имрӯзҳо дар ин истироҳатгоҳ беш аз 112 нафар хонандагон аз Қароқалпоқистон ва вилояти Хоразм истироҳат намуда, саломатии худро барқарору нерӯ пайдо мекунанд. Дигар муҳассилин аз минтақаҳои мухталифи ҷумҳурият ҳам ҳастанд. Ҳамагон алҳол аз паи он мекӯшанд, то ки таътили тобистонаи худро бачагон хубу бомароқ гузаронанд, ҳар як рӯзашон аз воқеаҳои мухталиф саршор бошад, хушу хурсанд гарданд ва бештар ба шавқ оянд. Маҳфилҳои мухталиф фаъолият доранд, мусобиқаҳои варзишӣ ба амал меоянд, дар

ҳавзи шиноварӣ ҳар рӯз оббозӣ кардан мумкин аст,— мегӯяд сарвари истироҳатгоҳ Баҳодир Мирзоахмадов.

Дар 40 истироҳатгоҳи солимгардонии ноҳияи Бӯстонлиқ мавсими кунун 10800 мактабхонон истироҳат мекунанд, ки аз минтақаҳои мухталиф, аз он ҷумла минтақаи аз нигоҳи экологӣ мураккаб меоянд.

Дар суратҳо: 1. Мусаввир **Галина Ким** бо истироҳаткунандагон машғулият мегузаронад. **2.** Мураббии калони истироҳатгоҳ **Наталя Аметова** дар ҳалқаи бачагон. **3.** Ошпаз **Анатолий Мамитов**.

Аксбардор: Владимир ПОРТНОВ.

Турфа олам

Арзиши лонаи парасту

Дар Осиёи Шарқӣ лонаи парастуи баҳрӣ арзиши баланд дорад. Лонаи хос-хосаро парастуи баҳрӣ бо луоби даҳон месозад. Мурғи мазкур даҳ грамм вазн дошта, дар ғорҳои душворгузари соҳили баҳр лона мегузорад. Дар бадали ду моҳ лонае ду баробар бузургтар аз ҷуссаи худро месозад.

Аз байн муддате мегузараду луоб ба туршӣ ангезиш ёфта, ба таоми хушхӯре табдил меёбад. Аз ҳамин сабаб арзиши лона хеле баланд аст. Як килограмми он ба як унсия зар (як унсия-33,1 грамм) баробар аст. Ба ҷамъоварии лонаҳои парастуи баҳрӣ аксар вақт кӯҳнавардон машғул мегарданд, ки ин амалиёти онҳо пурхатар, вале фоидаовар аст.

Сарватмандони сайёра

Хӯҷаини Корпоратсияи «Майк россфорт» Бил Гейтс одами аз ҳама сарватманди сайёра ба ҳисоб меравад. Сарвати ӯ 12,9 миллиард доллар арзёбӣ карда мешавад ва аз рӯйхати миллиардероне, ки маҷаллаи амрикоии «Форбс» тартиб додааст, чандин сол боз аз ҷои аввал намефуроят.

Ҷои дуюм насиби миллиардери дигари амрикоӣ Уоррен Бафферт гардидааст ва сарвати ӯ 10,7 миллиард доллар тавзеҳ дода мешавад. Соҳибкори ҷопонӣ Иссикаку Сусуми ба ҷои сеюм афтода, молу мулкаш алҳол ба 9 миллиард доллар баробар аст.

Дар байни оилаҳо бошад, ҷои аввал насиби оилаи Сэм Уолтони амрикоӣ гардидааст, ки амволаш алҳол 23,4 миллиард долларро ташкил медиҳад.

Умуман дар саросари ҷаҳон алҳол 388 миллиардерон ҳастанд. Сарвати аз ҳама ками онҳо як миллиард долларро ташкил медиҳад. Аз рӯйхати мазкур сарвати шоҳон, валиаҳдҳо, сарварони давлатҳо ҷо пайдо накардаанд.

Булдозери зериобиву рӯзномаи қатронӣ

Мутахассисони чехӣ дар дарёи Лебе булдозери зериобиро имтиҳон карданд, ки бо компутер идора карда мешавад. Дар ҳафт метр чуқурӣ корҳои гуногунро ба сомон мерасонад.

Дар шаҳри Гаври Фаронса бошад, рӯзномаи қатрониро чоп мекунанд,ки «Садои ғаввос» ном дорад. Рӯзнома барои коркунони соҳаи зери об интишор мегардад, то ки аз ахбори замин сари вақт иттилоъ бигиранд.

Делфини филизиву кинооператор

Мутахассисони пажӯҳишгоҳи баҳршиносии Ҷопон роботи зериобӣ сохтанд, ки дар об то ба 3300 метр чуқурӣ рафта метавонад. Робот «Делфин» ном дошта, се метр бар ва ду метр қад дорад. Он дар баҳрҳо корҳои илмиву тадқиқотиро ба сомон мерасонад. Мутахассисони ҷопонӣ ба қаъри баҳр боз ҳам чуқуртар рафтаниианд. Барои амалӣ гардидани ин мақсад дастгоҳеро бо номи «Синкай» офаридаанд, ки бо чанд нафар то ба чуқурии 6500 метр рафта метавонад.

Олимони амрикоӣ бошанд, ғояи аз делфинҳои аслӣ ба мақсади наворгирӣ истифода бурданро дар амал татбиқ мекунанд. Делфинҳо саравал хуб омӯзонда, баъд ба пушти онҳо кинокамераи махсус гузошта мешавад. Делфинҳо ба маҳалҳое, ки ғаввосон рафта наметавонанд, ҳаракат карда, маводҳои оддиро ба навор мебардоранд.Мабодо кассета тамом гардад, делфин филфавр аз сигнали бозгашт бохабар сохта мешаваду вай ба ҷои даркорӣ мебарояд.

Ранги ноёб ва ё кӯфтагиро бо дастгоҳ рафъ месозанд

Фирмаи «Шугоку Марин Побш»-и Ҷопон ранги махсусеро офаридааст, ки аз он дар зери об низ истифода бурдан мумкин аст.

Ранги нав аз ду ҷузъ иборат буда, қабл аз истифода онҳоро бо ҳам омезиш медиҳанд. Ҷузъи аввал эмалест, ки дар таркибаш ширеши эпоксид дорад. Ҷузъи дуюм, пастификатори махсус мебошад. Дар зери об онро ба ашёҳои гуногун молидан мумкин аст.

Ранги мазкур обро олуда намегардонад.

Ширкати саҳҳомии сохтмони «Касима»-и Токио бошад, барои корхонаи худ дастгоҳе сохт, ки бо кӯмаки компутер иқлими мусоидро фароҳам меоварад. Он бо гузашти вақт мувофиқи ҳарорат бӯи хонаҳоро тағйир медиҳад. Масалан, субҳи содиқ ҳавои хонаро бӯи лимӯ фаро мегирад. Ин ба одамон ҳушёрӣ мебахшад ва рағбати онҳоро ба кор зиёд менамояд. Ҳангоми хӯроки нисфирӯзӣ коргарон аз бӯи гули садбарг баҳраманд мешаванд. Бӯи гули садбарг куфтагиро бартараф месохтааст.

Сартароши пухтакор

Имрӯзҳо оиди зуд пиршавӣ бисёр ҳарф мезананд. Пиёда гаштан, велосипед рондан, дигар воситаҳои ҳаракатталаб истифода бурдан пеши роҳи пиршавиро то андозае мегирифтааст.

Ва ин маъниро сартарош-пардозгари ҳулландӣ хуб дарк намудааст. Вай аз хизмати занони ба салони зебоӣ омада хуб истифода мебарад. Барои он, ки занон зери сарпӯши фен бекор нашинанд, дар поёни ҳар як курсии нарм педали велосипед шинонда шудааст. Мизоҷон бо пой педалҳоро давр засонда, аз як тараф машқҳои ҷисмонӣ кунанд, аз ҷониби дигар барои сартарош энергияи барқи иловагӣ ҳосил менамоянд.

Оинаи маҳкам

Фирмаи «Инглиш архитектруал» оинае истеҳсол кард, ки қат шавад ҳам намешиканад. Он ҳатто ҳангоми таркишҳои сахт ҳам намерезад . Зоҳиран бо плёнкаи сунъӣ монанд аст, вале аз паси он берунро рӯшан мебинад.

Яке аз партовҳои зиёд шиша аст. Вале он бо мурури замон намепӯсад, намесӯзад. Роҳи аз он истифода бурданро инглисҳо дарёфтанд. Дастгоҳе сохтаанд, ки шишаро мисоли орду семент майда мекунад. Аз маҳсулоти дастгоҳ хоҷагони меҳмонхона, қаҳвахона ва тарабхонаҳо бамаврид истифода мебаранд. Шиша дар ҷойҳои мазкур барои ороиш истифода бурда мешавад.

Мутахассисон шишамайдаҳоро ҳатто бо сементу асфалт омехта карда, мавриди истифода қарор додаанд. Роҳҳои шишаасфалт аз ин амал мустаҳкам ва ҳамвортар мегарданд. Шинаҳои автомобилҳо низ дар ин гуна роҳҳо кам осеб мебинанд.

Об манбаи ҳаёт аст

Ҷамъияти масъулияташ маҳдуди «Сувэлектротаъмир»-и вилояти Сурхондарё корхонаест, ки барои таъмир кардани муҳаррикҳои насосҳои барқии обии хурду калонҳаҷм тахассусонида шудааст. Баробари ин муҳаррикҳои барқии истгоҳҳои насосии калонтарини «Аму-Занг», «Шерobод», «Боботоғ», «Бӯстон» ва «Дӯстлик»-ро ҳам аз тармим мебароранд. Агар аниқтар гӯем, дар ин ҷо муҳаррикҳои насосҳои барқиеро аз тармим мебароранд, ки дар як сония барои кашида гирифтани 25 метри мукааб қодиру қобиланд. Ва тавассути ана ҳамин насосҳо заминҳои навкорами даштҳои Шеробод, Боботоғ ва Сурхон шодоб карда мешаванд.

Ҷамъияти мазкур соли кунун созмон ёфта, дар тасарруфи раёсати иншоотҳои насосии вилоят мебошад. Пештар аз ин ҷо муҳаррикҳо барои тармим ба заводҳои «Ротор», «Сувмаш» ва корхонаи «Элемер»-и Тошканд оварда мешуданд. Баробари ташкил ёфтани ҷамъият кор дар ин бобат пеш рафта, арзиши аслии тармим арзон гардид.

Дар сурат: ҳини амалӣ гардондани ҷараёни тармим.
Матн ва сурати Искандар ХӮҶАЕВ (ӮзА).

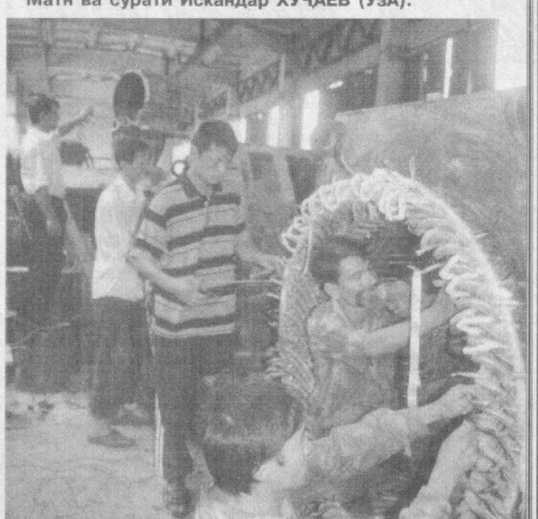

Оиди ҷамъбасти мусобиқоти XVII ҷаҳон аз рӯи футбол

Канн беҳтарин футболбоз

2002 FIFA WORLD CUP KOREA JAPAN

Чуноне ки дар шарҳи пештаринаамон баён кардем, дар мусобиқоти XYII ҷаҳон аз рӯи футбол на 62, балки 32 тими беҳтарини ҷаҳон аз чор қитъаи сайёраамон иштирок намуда, ҷои якум насиби намояндаи тими қитъаи Амрико, ҷойҳои дуюму сеюм насиби тимҳои қитъаи Аврупо—Олмону Туркия, ҷои чорум бошад, ба намояндаи қитъаи Осиё—Куриёи Ҷанубӣ насиб гардид. Ва намояндагони тимҳои мазкур низ аз тими рамзии ҷаҳон бештар ҷо пайдо карданд.

Баробари ин ҳамапурсӣ дар байни паёмнигороне гузаронда шуд, ки рафти мусобиқоти ҷаҳонро аз рӯи футбол дар Куриёи Ҷанубиву Ҷопон равшан карданд. Ва онҳо футболбози беҳтарини ҷаҳонро аз рӯи натиҷаҳои мусобиқоти мазкур муайян намуданд.

Дарвозабони тими Олмон Оливер Канн футболбози беҳтарин дониста шуд ва сазовори «Тӯби тиллоӣ» гашт. Ва дар мусобиқоти гузаштаи ҷаҳон бошад, ана ҳамин «тӯб» насиби Роналдои бразилиягӣ гашта буд. Ҳарчанд дар он мусобиқа тими Бразилия дар финал аз тими Фаронса бо ҳисоби 3:0 мағлуб гашта, аз унвони қаҳрамонӣ маҳрум гашта бошад ҳам, паёмнигорон ҳамон вақт Роналдоро футболбози аз ҳама беҳтарини мусобиқот дониста буданд.

Дар Куриёву Ҷопон низ маҳз ҳодисае рух дод, ки чор сол муқаддам дар Фаронса ба амал омада буд.Ҳарчанд тими Бразилия ғолиб омада, Роналдо дар бобати тӯбзанӣ ҷои аввалро ишғол намуда бошад ҳам, ӯ бо 126 хол ҷои дуюмро ишғол намуд. Дарвозабони тими Олмон Оливер Канн бошад, соҳиби 147 хол гардида, ҷои аввалро ишғол кард. Барои ҷои аввалро ишғол намудани ӯ ҳатто ду тӯби Роналдо, ки маҳз дар финал ба дарвозаи ӯ даровarda шуд, халал расонда натавонист.

Ва паёмнигорон беҳуда ҷои аввалро ба дарвозабони Олмон Канн муносиб надонистаанд. Канн алҳол яке аз дарвозабони машҳур, агар гуфтан ҷоиз бошад, дарвозабони рақами якуми ҷаҳон мебошад. Ҳамроҳи дарвозабони Туркия Рушту Ранҷбер аз тими рамзии ҷаҳон ҷо пайдо кардааст. Дар айни замон ӯ рекорди ба худ хосро дар майдонҳои Куриё ва Ҷопон намоиш дод. Дар тӯли ҳамаи ҳафт мусобиқа вай ҳамагӣ аз дарвозаи худ се тӯб гузаронд ва ду тӯб дар мусобиқаи финалӣ аз дарвозаи ӯ ҷо пайдо кард. То мусобиқаи финалӣ тими ӯ панҷ маротиба ғалаба карда, танҳо як мусобиқаро якранг намуд, ки дар ин бобат саҳми Канн махсусан калон аст. Дар айни замон Канн рекордро дар бобати дуру дароз надаромадани тӯб ба дарвоза нав кард. То мусобиқаи финалӣ ӯ дар давоми 360 дақиқа, яъне чор вохӯрӣ аз дарвозаи худ ягон тӯб нагузаронд. Баробари ин дар мусобиқаи финалӣ ҳам, то дақиқаи 67-ум дахлнопазирии дарвозаи худро таъмин намуда, рекорди худашро дар ин бобат боз нав кард. Яъне дар тӯли 427 дақиқа рақибон дарвозаи ӯро ишғол карда натавонистанд.

Аз сафи се футболбози беҳтарини ҷаҳон ҷо пайдо кардани футболбози тими Куриёи Ҷанубӣ Хон Мюн Бо натиҷаи нобаҳангом мебошад. Футболбози осиёгӣ бо 108 хол ҷои сеюмро ишғол намуд ва он муваффақияти калон ба намояндагони қитъаи Осиё мебошад. Чунки то ҳол намояндаи Осиё аз рӯйхати мазкур ин қадар ҷои баландро ишғол накарда буд. Дар айни замон аз тими рамзии ҷаҳон ҷо пайдо кардани Бо ҳамроҳи ду нафар ҳамтимаш низ воқеаи калон дар таърихи футболи чӣ Куриё ва чӣ қитъаи Осиё мебошад.

Аз тими рамзии ҷаҳон ҳамчунин чор футболбози командаи яккачини Бразилия ҷо пайдо кардаанд, ки ному номи авлодиашон бо ҳарфи «Р» сар мешавад. Онҳо Роберто Карлос, Ривалдо, Роналдо, Роналдино мебошанд, ки яке ҳимоятгар, дигаре ниммуҳофизатгар, ду нафар ҳамлагаранд. Ва маҳз бо саъю кӯшиши онҳо хатти ҳуҷуми тими Бразилия дар аксари вохӯриҳо бартарии худро намоиш дода, ба тим ғалабаҳои пайвастаро овард ва аксар тӯби тими мазкурро ба дарвозаи ҳарифон маҳз Ривалдо, Роналдо ва Роналдино даровардаанд.

Бояд як далелро овардан лозим меояд. Тими Бразилия дар боби иштирок дар мусобиқоти ҷаҳон ва ба даст овардани унвони қаҳрамонӣ пешсаф аст. Тими мазкур дар ҳамаи ҳабдаҳ мусобиқоти ҷаҳон иштирок намуда, панҷ бор соҳиби унвони қаҳрамони ҷаҳон гардид. Тим баробари ин дар даҳ мусобиқаи финалӣ иштирок намудааст.

Тимҳои Аргентина ва Олмон бошанд, ҳамагӣ дар ду мусобиқоти ҷаҳон иштирок накардаанд. Ба ин нигоҳ накарда, тими Олмон се маротиба, тими Аргентина бошад, ду маротиба унвони қаҳрамониро ба даст овардаанд. Дигар қаҳрамонҳои ҷаҳон—тимҳои Уругвай, Итолиё, Англия, Фаронса бошанд, нӯҳ-даҳмаротибагӣ дар мусобиқоти ҷаҳон иштирок намуда, се, ду ва як маротибагӣ соҳиби унвони қаҳрамони ҷаҳон гардидаанд.

Дар рафти мусобиқоти ҷаҳон аз тарафи доварон ба бисёр хатогиҳо роҳ гузошта шуд. Тӯбҳои нодурусти додашудаи ҷаримавии ёздаҳметра ҳам ба як қатор тимҳо гарон афтиданд. Аз он ҷумла, рафтори довар Лопес дар маҷлиси навбатии ФИФА мавриди муҳокима қарор хоҳад гирифт. Зеро вай дар давоми мусобиқаҳо ба беш аз бист нафар футболбоз варақаи зард нишон додааст. Ҳангоми вохӯрии тимҳои Камерун ва Олмон ба вай даст дод, ки 16 маротиба ба футболбозони тимҳои мазкур варақаи зард нишон диҳад. Дар айни замон ба шарофати ин довар аз майдон яктогӣ футболбоз аз ҳар ду тим ронда шуд ва тимҳо қариб ним соат бист нафарӣ дар майдон ҳаракат намуданд. Довари аз ҳама беҳтарини мусобиқа Луиҷи Коллинои итолиёвӣ дониста шуд ва аз ҷиҳати нуфуз ӯ аз рӯйхати доварон ба ҷои аввал баромад. Ва ӯ довари ноқулай барои тими Олмон ба ҳисоб меравад. Чунки то ҳол тими Олмон баробари дар майдон ҳаракат кардани Луиҷи ягон бор ҳам ғалаба накардааст. Бразилиягиён бошанд, ҳангоми доварӣ кардани ӯ танҳо як бор мағлуб гашта, дар бозиҳои боқимонда ғолиб омадаанд.

Агар дар бораи тимҳои аз ҳама бадтарин сухан ронем, аз ҷиҳати тӯбгузаронӣ ба он тимҳои қитъаи Осиё—Арабистони Саъудӣ ва Чинро шомил гардондан мумкин аст. Онҳо чун тими Фаронса ба дарвозаи ҳарифон ягон тӯб надароварда, майдонҳои Куриё ва Ҷопонро тарк намудаанд. Аз қитъаи Африқо тими Сенегал, ки ҳарчанд аз ҷиҳати нуфуз баъди Камерун истад ҳам, хотири мухлисони сершумори худро шод гардонд, баробари ғалаба аз болои тимҳои Фаронса, Шветсия танҳо дар ҳаштякфинал ба тими Туркия бозиро бой дод. Ба ин нигоҳ накарда, алҳол дар мамлакати мазкур комёбии тимашонро қайд мекунанд. Футболбозон баробари мукофотҳои пулӣ аз як қатор мукофотҳои давлатӣ ҳам баҳравар гаштанд. Дар пойтахти мамлакат майдони алоҳида ташкил ёфта дар он ҷо ба гузоштани ҳайкали футболбозон шурӯъ намуданд. Футболбозони Бразилияро бошад, 2 июл Президенти мамлакаташон пазируфт ва ба шарафашон маросими зиёфат орост. Тими Олмонро бошад, дар майдони ҳавоӣ бо пивои машҳури мамлакат пешвоз гирифтанд ва пивонӯшӣ то дараҷае авҷ гирифт, ки барои расонда додани пиво лозим омад, воситаҳои иловагии нақлиёт сафарбар карда шаванд. Чунки баробари футболбозон қариб панҷоҳ ҳазор нафар мухлисони ашаддӣ дар майдони ҳавоӣ ҳозир гашта буданд. Ба ин қадар одам расонда додани пиво худаш кори осон набуд.

Алқисса, мусобиқоти навбатии ҷаҳон ба анҷом расид. Вай ба мухлисони сершумори футбол олам-олам фараҳ бахшид ва акнун иштирокдорони мусобиқоти ҷаҳон ва дигар футболбозон ба мусобиқаҳои маҳаллӣ ва тими худ шурӯъ намуданд ва тайёриро ба мусобиқоти навбатии ҳаждаҳуми ҷаҳон авҷ гирондаанд. Ва ин мусобиқот дар Олмон соли 2006 ба амал меояд, ки ба он расо чор сол мӯҳлат ҳаст. Дар ин муддат мебояд тимҳои пурқувват созмон дода шаванд ва бозии коллективонаро намоиш дод. Мусобиқоти ҳабдаҳуми ҷаҳон дар мисоли тимҳои Туркия, Куриё, Ҷопон нишон дод, ки танҳо бозии коллективона ба тим муваффақият меовардаасту халос. Агар сарустодон ба моҳияти ин масъала диққату эътиборро пурзӯр гардонанд, дар он сурат, мусобиқоти минбаъдаи ҷаҳон аз кунуниаш ҳам пуршиддат ва шавқовар хоҳад гузашт.

Т.ЭҲСОН.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдиқулов.
Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.
Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.
Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 643.
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Ҳ/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.
Муҳаррири навбатдор: **Т. ОЛИМБОЕВ.**
Мусаҳҳеҳон: ДОДОБОЕВА М.
ФАЁЗОВА Т.
Саҳифабанд: Х. Тухтаева.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.